

**Jaarverslag
Stichting Landzijde
2017**

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. Profiel van de organisatie	
2.1 Algemene identificatiegegevens	4
2.2 Structuur van de organisatie	4
2.3. Kerngegevens	5
2.3.1 Hoofdactiviteiten	5
2.3.2 Cliënten, capaciteit, productie, personeel en opbrengsten	6
2.3.3 Werkgebieden	9
2.4 Samenwerkingsrelaties	10
3. Bestuur, toezicht, bedrijfsvoering en medezeggenschap	12
3.1.1 Normen voor goed bestuur	12
3.1.2 Raad van Bestuur / Toezichthouders	12
3.2 Bedrijfsvoering	13
3.3 Cliëntenraad en de WMO ambassadeurs	14
3.4 Raad van Advies	15
4. Beleid, inspanningen en prestaties	16
4.1 Grondhouding	16
4.2 Algemeen beleid	16
4.3 Algemeen kwaliteitsbeleid	17
4.4 Kwaliteitsbeleid ten aanzien van cliënten	18
4.4.1 Uitslag jaarlijks Kwaliteitsonderzoek	20
4.4.2 Klachten en Meldingen Incidenten Deelnemer	22
4.4.3 Meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld	23
4.4.4 Toegankelijkheid	23
4.4.5 Veiligheid	24
4.5 Kwaliteit ten aanzien van medewerkers	24
4.5.1 Personeelsbeleid	25
4.5.1b Evaluaties met de zorgboeren	25
4.5.2 Kwaliteit van het werk	25
4.6 Materiële controles	26
4.7 Samenleving	26
4.8 Meerjarenbeleid	27
4.9 Financieel beleid	29
4.10 Lopende en komende projecten	30
4.11 Kwekerij Osdorp	31
4.12 SROI	32
4.13 De voornaamste risico's en onzekerheden	32
5. Bijlagen	33
A Aangesloten zorgboerderijen 2017	33

1. Voorwoord

In de voor u liggende jaarverantwoording beschrijft Stichting Landzijde haar activiteiten betreffende het jaar 2017.

Wij bemerken dat de administratieve processen en de procedures rondom de toegang tot zorg geleidelijk aan in een rustiger vaarwater terecht zijn gekomen.

Nog altijd is de administratieve last groot omdat veel gemeenten er hun eigen processen en eisen op nahouden.

Ook de definitieve financiële afhandeling van het jaar is nog een tijdrovend proces. Het IZA protocol wordt niet bij alle gemeenten als eindafrekening beschouwd. Veel gemeenten willen dan graag op basis van het, bij de gemeente, haperende berichtenverkeer tot een eindafrekening komen. Wij gaan er van uit dat het berichtenverkeer langzaam maar zeker betrouwbaarder wordt en daarmee de jaarverantwoording ook eenvoudiger afgehandeld kan worden.

Landzijde had in 2016 met 52 gemeenten contracten inzake de WMO en 49 gemeenten in het kader van de Jeugdwet. Landzijde onderhoudt goede contacten met deze gemeenten.

Nu er in 2018 en 2019 weer de nodige aanbestedingen aankomen voor zowel de WMO als de Jeugdwet willen wij graag de gemeenten oproepen om met name binnen de gemeenten zelf de sociale domeinen te ontschotten. Tot nu toe wordt er door veel gemeenten naar zorgaanbieders gekeken om de transformatie vorm te geven zonder dat de structuur daarvoor binnen de gemeenten zelf is aangepast. Om de gedachte tijdens de transitie van de WMO en Jeugdwet, de zorg dichterbij de burger te organiseren en zo een beter passend aanbod te creëren, mogelijk te maken is het noodzakelijk dat er door de schotten van de sociale domeinen heen gekeken en gehandeld kan worden. De transitie kan dan tot volle wasdom komen.

Het aantal deelnemende zorgboerderijen is in 2017 iets gegroeid namelijk van 104 naar 106. Gezien de inzet en omzet van de boerderijen kunnen wij stellen dat hiermee de sociale en economische vitaliteit van het platteland verder is versterkt. Het aantal deelnemers in zorg is ook in 2017 toegenomen. Alle aangesloten zorgboerderijen hanteren het keurmerk Kwaliteit laat je zien. Daarnaast hebben vrijwel alle zorgboerderijen het resultaatmeetsysteem Vanzelfsprekend actief gebruikt.

Landzijde heeft veel tijd, energie en middelen geïnvesteerd in het project Buiten Gewoon Leren. Wij willen hiermee kinderen die niet meer naar school kunnen toch mogelijkheden geven om op een alternatieve wijze onderwijs te volgen. We zijn in 2017 op kleine schaal van start gegaan en gaan hier in 2018 mee verder.

Het project Vriendentuinen heeft er in geresulteerd dat er wekelijks ca. 8 ton voedsel beschikbaar is gekomen voor Voedselbanken.

De korte lijnen en snelle handelwijze van Landzijde, alsmede de grote service en de keuzevrijheid worden door cliënten, collega instellingen en verwijzers bijzonder gewaardeerd. Ook zijn de zorgboeren in staat om snel mee te veranderen met de eisen en wensen omtrent de zorgverlening.

Landzijde moedigt gemeenten aan om contracten voor langere termijnen af te sluiten. Vanuit een duurzame samenwerkingsrelatie is het veel vanzelfsprekender en gemakkelijker om te investeren in innovatie dan vanuit de situatie waar je als organisatie van contractbespreking naar contractbespreking hobbelt.

Johan Zandberg en Jaap Hoek Spaans, Raad van Bestuur

2. Profiel van de organisatie

2.1 Algemene identificatiegegevens

Naam verslagleggende rechtspersoon	Stichting Landzijde
Adres	Willem Eggertstraat 7
Postcode	1441 CH
Plaats	Purmerend
Telefoonnummer	0229-474118
Identificatienummer Kamer van Koophandel	37121910
AGB-code	73731402 en 73731620
E-mailadres	<u>info@landzijde.nl</u>
Internetpagina	<u>www.landzijde.nl</u>

2.2 Structuur van de organisatie

In 2003 is Landzijde door CVZ toegelaten als zorginstelling. Toen nog vallend onder de Stichting Plattelandsvernieuwing Beemster. Landzijde is als zelfstandige stichting opgericht in 2005. De stichting wordt aangestuurd door een tweehoofdige Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen houdt toezicht.

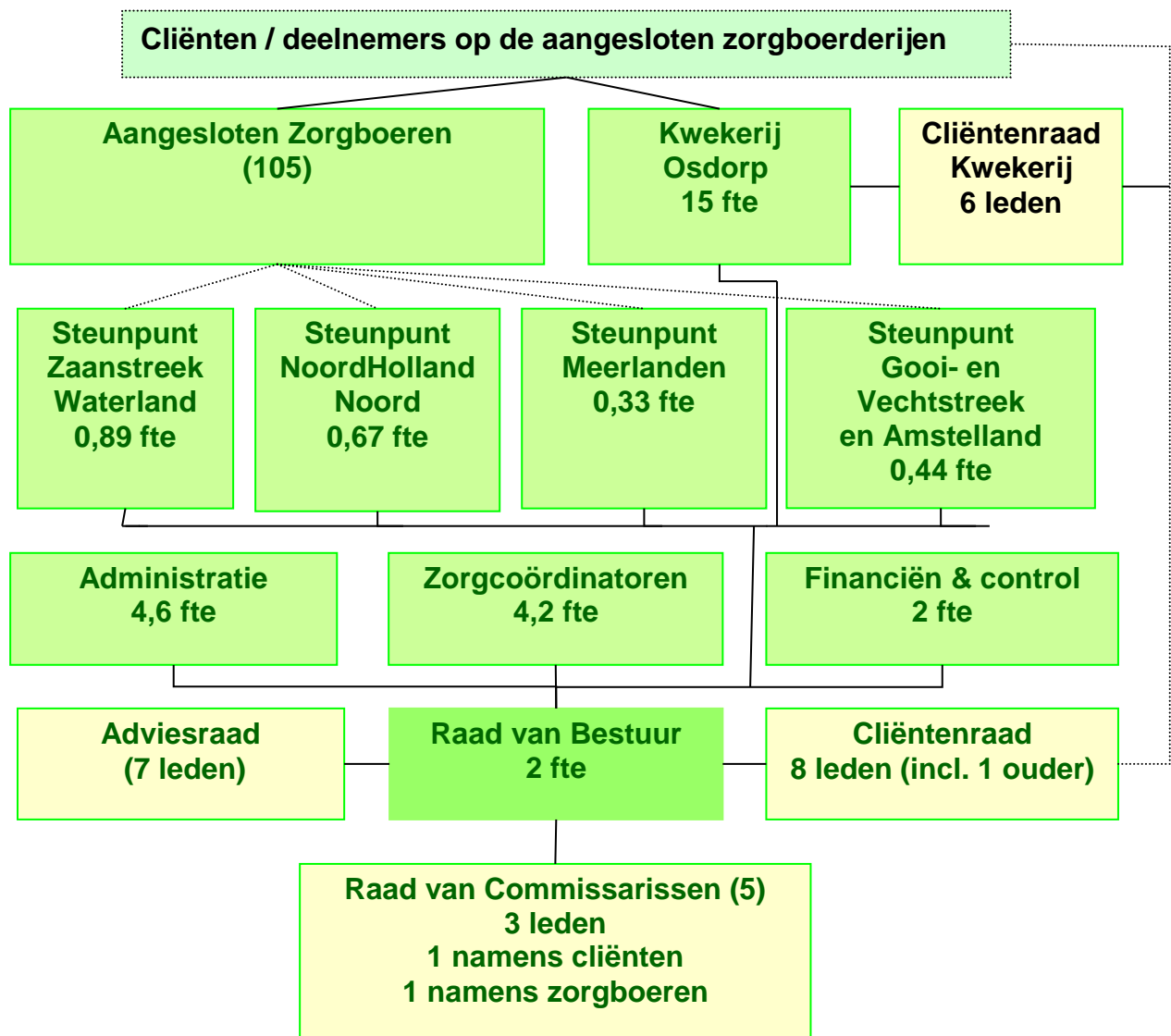
Daarnaast is er een Raad van Advies, bestaande uit deelnemende boeren en een Centrale Cliëntenraad waarin cliënten en een naaste van een cliënt zitting hebben. Naast deze centrale raden is er ook een cliëntenraad actief op de zorglocatie Kwekerij Osdorp. De aanwezigheid van ca. 90 deelnemers per dag en een betrokkenheid van ca. 250 verschillende cliënten maakte deze stap tot een logische.

Het doel van de stichting is om kwalitatief goede dagbesteding, passend bij de doelen zoals deze in WLZ en WMO zijn vastgelegd, te leveren op de bij de stichting aangesloten agrarische bedrijven.

Het werkgebied van Landzijde is Noord-Holland.

Landzijde heeft sinds 2004 een WLZ (voorheen AWBZ) toelating voor de functie Begeleiding, en sinds november 2010 ook voor de functie Behandeling. Jaarlijks maakt Landzijde productieafspraken met de zorgkantoren Zilveren Kruis en Zorg en Zekerheid. In 2017 had Landzijde in het kader van WMO, Beschermd Wonen en Jeugdhulp raamovereenkomsten met 47 gemeenten in Noord-Holland en 5 buiten Noord-Holland.

Organogram Stichting Landzijde december 2017

2.3. Kerngegevens

2.3.1 Hoofdactiviteiten

Bij Stichting Landzijde zijn 106 agrarische bedrijven uit Noord Holland aangesloten. Landzijde biedt mensen met een lichamelijke en of verstandelijke beperking, mensen vanuit de psychiatrie of verslavingszorg, ouderen en kinderen met problemen, dagbesteding en dag- en logeeropvang op de boerderijen. Uiteraard moet er sprake zijn van een indicatie om gebruik te kunnen maken van zorg in het kader van het PGB, de WLZ of de WMO voor de functie Begeleiding of Kortdurend Verblijf. Door het grote aanbod van boerderijen kan Landzijde cliënten vrijwel altijd dicht bij hun eigen woonomgeving een passend aanbod doen. Landzijde ondersteunt de zorgboerderijen bij de uitvoering van de dagbesteding. Landzijde voert een beleid om de dagbesteding op een kwalitatief hoog niveau te onderhouden. Samen met de zorgboerderijen zet Landzijde actief in op een werkwijze waarbij de dagbesteding, daar waar dit gevraagd wordt en mogelijk is, er toe kan leiden dat de zelfredzaamheid van mensen toeneemt en waardoor de kans op participatie stijgt.

2.3.2 Cliënten, capaciteit, productie, personeel en opbrengsten

Productie volgens afspraak met zorgkantoren en gemeenten:

Financiering	Omzet 2017	Omzet 2016
WLZ	1.369.217*	1.436.314
Voorziening overproductie WLZ	-126.829	-129.619
Correctie WLZ voorgaande jaren	129.619	167.597
WMO	5.860.587	4.741.214
Beschermd Wonen (dagbesteding)	86.449	83.733
Correctie WMO budget voorgaande jaren	10.132	262.389
Jeugdwet	1.325.980	919.695
PGB	879.963	809.907
Onderaannemerschap	2.408.441	2.416.247
Totaal omzet zorg	11.943.559	10.707.477

De WLZ productieafspraken zijn gemaakt met Zilveren Kruis en Zorg en Zekerheid. De productietoekenning bedroeg op 1 januari 2017 € 1.041.028,- Gaandeweg het jaar 2017 is de productietoekenning verhoogd tot €1.242.388,- De definitieve nacalculatie over het jaar 2017 laat een productie van € 1.369.217,- zien.

* De overproductie van € 126.829,- is als omzet opgenomen omdat wij er van uit gaan dat dit alsnog vergoed wordt door de NZA. Toch is er direct een voorziening getroffen ten behoeve van dit bedrag waardoor het derhalve geen invloed heeft op het resultaat van 2017. Vergoeding van deze productie zal daarom bij het resultaat 2018 zichtbaar worden.

Deze zorg is geleverd in het kader van zorgcontinuïteit aan cliënten, die via de WMO zorg nuttigden en door voortschrijdende ziekte (dementie) voor opname in opmerking kwamen (ZZP-indicatie, dus WLZ), maar middels overbruggingszorg de dagbesteding bleven volgen. Van ons kan niet verwacht worden dat, als het slechter met mensen gaat, we de zorg beëindigen vanwege het feit dat de financieringsbron verandert en de (qua gezondheid slechter functionerende) cliënt zonder zorg thuis komt te zitten

Voor de onderstaande gemeenten is er in 2017 zorg geleverd.

Gemeente	WMO	Jeugdwet	Beschermd Wonen	Opmerking
Aalsmeer	X	X		
Alkmaar	X	X	X	
Almere	X			
Amstelveen	X	X		
Amsterdam	X	X		
Beemster	X	X		
Bergen	X	X		

Beverwijk	X	X		
Blaricum	X			wel overeenkomst inzake jeugd
Bloemendaal	X			wel overeenkomst inzake jeugd
Castricum	X	X		
De Ronde Venen	X	X		
Den Helder	X	X		
Diemen	X	X		
Drechterland	X	X		
Edam-Volendam	X	X		
Enkhuizen	X	X		
Gooise Meren	X	X		
Haarlem	X	X	X	
Haarlemmerliede	X	X		
Haarlemmermeer	X	X		
Heemskerk	X	X		
Heemstede	X	X		
Heerhugowaard	X	X		
Heiloo	X	X		
Hillegom	X			
Hilversum	X	X		
Hollands Kroon	X	X		
Hoorn	X	X		
Huizen	X	X		
Koggenland	X	X		
Landsmeer	X	X		
Langedijk	X	X		
Laren	X			wel overeenkomst inzake jeugd
Lisse	X			
Medemblik	X	X		
Oostzaan	X	X		
Opmeer	X	X		
Ouder-Amstel	X			wel overeenkomst inzake jeugd
Purmerend	X	X	X	
Schagen	X	X		
Stede Broec	X	X		
Stichtse Vecht	X	X		
Uitgeest	X	X		
Uithoorn	X	X		
Velsen	X	X		
Waterland	X	X		
Weesp	X	X		
Wijdmeren	X	X		
Wormerland	X	X		
Zaanstad	X	X		
Zandvoort	X	X		

De totale omzet in 2017 is € 12.010.696 en toont een stijging van 11,47% ten opzichte van 2016.

Door de organisatiestructuur van Landzijde is deze productie niet terug te rekenen naar een exact aantal fte voor de organisatie inclusief de zorgboerderijen.

Stichting Landzijde heeft in 2017 15 fte ingezet om de organisatie te bemannen. Deze bestaat uit Raad van Bestuur (2 fte), zorgcoördinatoren (4,2 fte), administratie & financiën (7,4 fte), en regiocoördinatoren (2,4 fte). De regiocoördinatoren zijn niet in loondienst maar worden jaarlijks op basis van een opdracht ingehuurd. De regiocoördinatoren hebben dus naast hun activiteiten voor Landzijde ook nog andere opdrachten/opdrachtgevers. Binnen de opdracht die verstrekt is, zijn de regiocoördinatoren zelfstandig om het steunpunt invulling te geven en hebben zelf de verplichting om bij ziekte/afwezigheid voor vervanging te zorgen.

Daarnaast is er personeel in loondienst ten behoeve van het project Kwekerij Osdorp. Dit betreft 15 fte in vaste loondienst. Ook wordt er gebruik gemaakt van een vaste oproepkracht. Verder zijn er naast de Kwekerij nog 105 agrarische bedrijven (zorgboerderijen) actief.

Productie in onderaannemerschap:

Er zijn in onderaannemerschap 59.035 dagdelen zorg alsmede 14.929 keer vervoer geleverd. Dit is geleverd aan 496 cliënten.

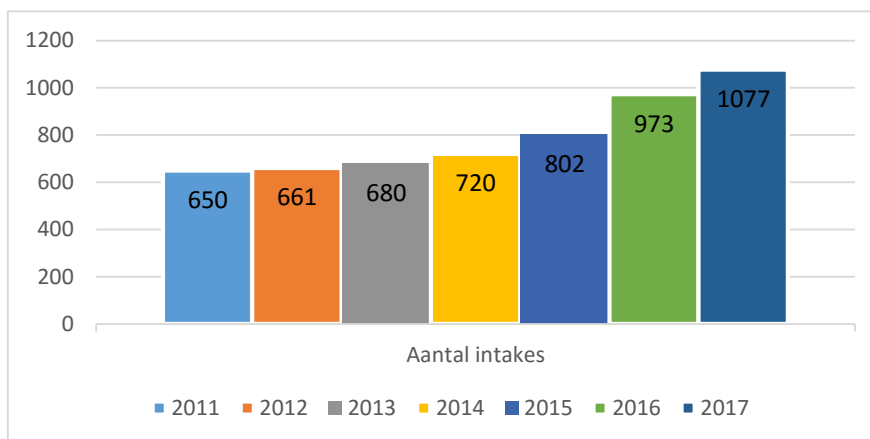
Het betreft hier cliënten vanuit andere instellingen en de zorg wordt via hen verantwoord.

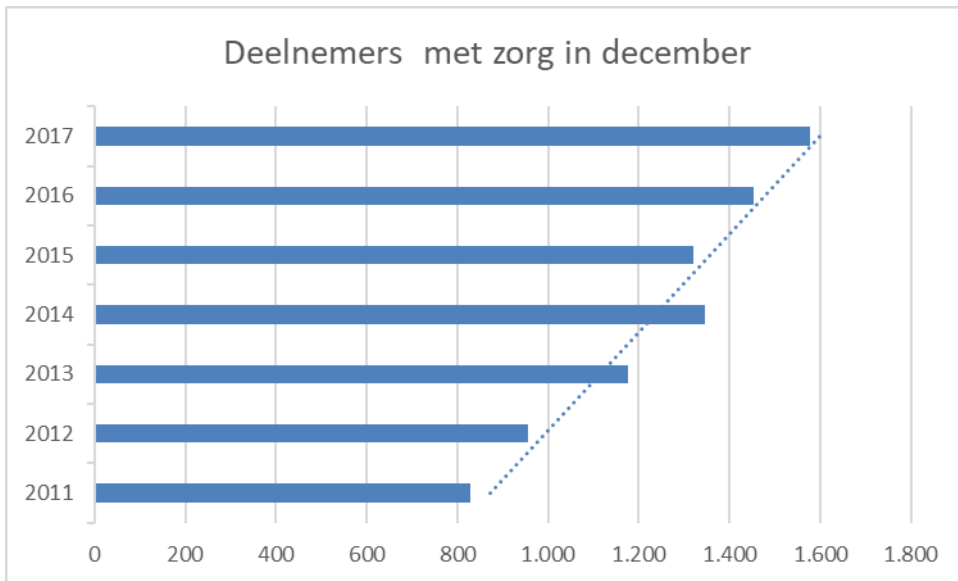
Productie persoonsgebonden budget:

Er zijn 19.906 dagdelen zorg alsmede 194 overnachtingen in het kader van Kortdurend Verblijf geleverd op basis van het persoonsgebonden budget. Dit aan 187 unieke personen.

Op 1 januari 2017 waren er totaal 1756 cliënten ingeschreven en op 31 december 2017 waren er 1578 cliënten actief in zorg. Het werkelijk aantal ingeschreven cliënten is beduidend hoger namelijk 1904. Dit verschil wordt o.a. veroorzaakt door afwezigheid in de maand december vanwege ziekte, opname, detentie, nog niet definitief uitgeschreven willen worden, nog moeten starten met zorg.

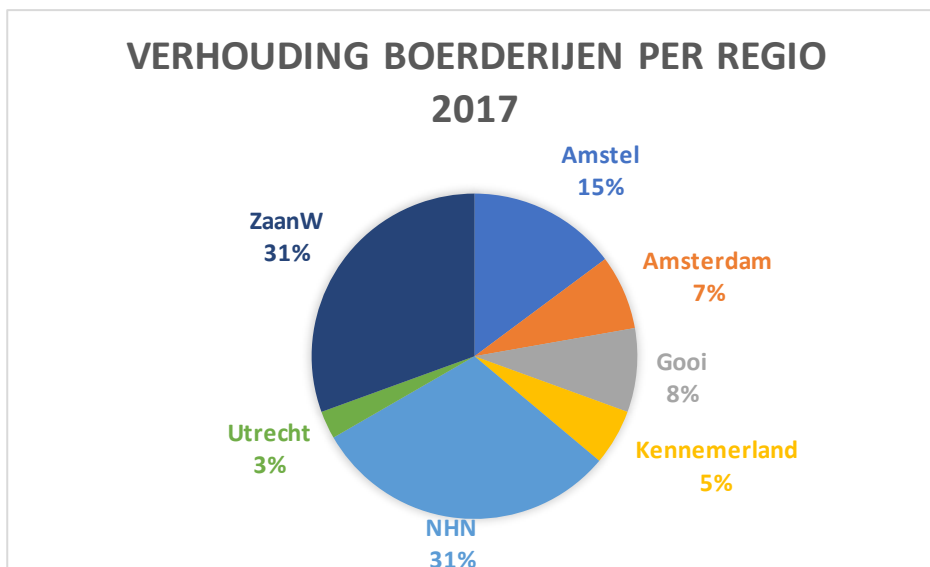
In 2017 zijn er 1077 intakes gehouden. Er zijn in 2017 802 nieuwe cliënten ingestroomd en 791 cliënten zijn uitgeschreven.

2.3.3 Werkgebieden

Het geografisch werkgebied waarin Landzijde actief is, is Noord-Holland. Landzijde heeft in 2017 productieafspraken met de zorgkantoren Zilveren Kruis, VGZ (via Zilveren Kruis), Zorg en Zekerheid en met 52 gemeenten in het kader van WMO, Beschermd Wonen en Jeugdhulp. Landzijde is actief in de (zorgkantoren) regio's Zaanstreek-Waterland, Kennemerland, Amsterdam, Amstel, Gooi, Utrecht en Noord-Holland Noord. Voor gemeenten gelden andere werkgebieden, regio's of samenwerkingsverbanden.

2.4 Samenwerkingsrelaties

Landzijde onderhoudt met de volgende organisaties, instellingen, gemeenten en overheden specifieke relaties:

Federatie Landbouw en Zorg Nederland. De Federatie beheert het kwaliteitskeurmerk "Kwaliteit laat je zien" voor Zorg en Landbouw en huurt hiervoor onafhankelijke auditors in. Zorgboerderijen kunnen middels dit keurmerk hun kwaliteit laten toetsen. Alle Landzijde boerderijen maken gebruik van dit keurmerk en onderdeel hiervan is dat er een Risico Inventarisatie en Evaluatie wordt uitgevoerd, het Zoönose certificaat wordt behaald, een VOG wordt gevraagd en het BHV-diploma wordt onderhouden.

Andere regionale organisaties welke actief zijn in de zorglandbouw zoals Boer en Zorg, Bezinn, SZZ, Zorgboeren Zuid-Holland.

Zorgkantoren Zilveren Kruis en Zorg en Zekerheid met betrekking tot de WLZ.

Met alle Noord-Hollandse gemeenten in het kader van de WMO en Jeugdwet alsmede enkele gemeenten net buiten de provincie zoals Lisse, Hillegom en Almere.

Onderzoek en kwaliteit

Wageningen Universiteit (o.a. ontwikkeling resultaatmeting)

Stichting Resultaatmeetgroep waarin vertegenwoordigd zijn: IGPB (ontwikkeling kwaliteitsmeting en onafhankelijke verwerking van de gegevens) en Solidair Consultancy Fedde Bergsma (advisering).

Landmerc Plus (het digitaliseren van de resultaatmeting).

Onderwijs

Ronduitonderwijs (ontwikkeling van het educatie-en onderwijsproject Buiten Gewoon Leren en stagetrajecten VSO).

Samenwerkingsverband Noord-Kennemerland Primair Onderwijs (pilot onderwijs en ondersteuning Buiten Gewoon Leren).

Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Waterland (pilot onderwijs en onderwijsondersteuning Buiten Gewoon Leren).

Terra Trainingen (MBO1 niveau onderwijs op locatie Kwekerij Osdorp).

Maatschappelijke verantwoording

Voedselbanken NL en Stichting Manna met het project Vriendentuinen, waarbij zorgboerderijen gratis voedsel aan de voedselbanken leveren. In 2017 betrof dit ca. 400 ton groenten en aardappelen en ca. 200.000 eieren. De continuïteit in het project is geborgd en daarmee is er een structurele voedselstroom vanuit landbouw georganiseerd. Dit is voor Landzijde een belangrijk resultaat in het kader van onze MVO doelen.

Het project heeft landelijk navolging gekregen en er is landelijke samenwerking waarbij ook de Federatie Landbouw en Zorg Nederland en Voedselbank Nederland zijn betrokken.

Contacten in Zorg en Welzijn

Landzijde onderhoudt contact met o.a. de volgende instellingen in verband met het begeleiden van cliënten:

Abrona, Amsta, Arkin (Jellinek/Mentrum/Inforsa/Roads), Buurtzorg, Brijder, Cordaan, De Omring, De Waerden, Ecosol, Draagnet, Dijk en Duin, Esdege-Reigersdaal, Evean, Geriant, GG&GD, GGZ Duin en Bollenstreek, GGZinGeest, GGZ NHN, Hartekamp, Heliomare, 's Heerenloo, HVO Querido, Justitie, Kram, Leekerweide, Leger des Heils, Lievegoedgroep, Lijn 5, Magenta Zorg, MEE, Noorderhoeve, Odion, Ons Tweede Thuis, Osiragroep, Pantar, Philadelphia, Prinsenstichting, Raphael Stichting, RIBW KAM, RIBW ZWWF, REAKT, Stichting SHDH, Volksbond Amsterdam, Thomashuis, Triversum, Vita Welzijn, Vivium

Zorggroep, Vriend GGZ, WarmThuis, Wilgaerden, Zorgcirkel, diverse scholen zoals de Spinaker, Antoniuschool, Dynamica XL, De Spinaker, Altra College, Dr. Gunningschool en Praktijkschool Uithoorn.

3. Bestuur, toezicht, bedrijfsvoering en medezeggenschap

3.1.1 Normen voor goed bestuur

Landzijde heeft als organisatie een maatschappelijke verantwoordelijkheid voor verantwoorde en resultaatgerichte zorg. Zij draagt daarbij zorg voor een doelmatige en transparante bedrijfsvoering.

Dat Landzijde een zorgonderneming met een bijzondere maatschappelijke verantwoordelijkheid is, blijkt ook uit het hanteren van de volgende uitgangspunten:

- a) De zorgorganisatie stelt de cliënt en diens gerechtvaardigde wensen en behoeften bij de zorgverlening centraal;
- b) De zorgverlening geschiedt zodanig dat de daartoe beschikbaar staande middelen zo effectief en doelmatig mogelijk aangewend worden;
- c) De door de zorgorganisatie geleverde zorg voldoet aan gestelde kwaliteitseisen.

Middels directe communicatie met de verschillende stakeholders (cliënt, cliëntvertegenwoordiger(s), zorgkantoren, gemeenten of andere financiers) worden afspraken gemaakt en doelstellingen beschreven.

De registratie en administratie vindt plaats conform de wettelijke regels welke geldend zijn voor zorginstellingen.

Middels eigen publicaties (in- en extern) wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en de geleverde prestaties. Vaak wordt hiervoor ook het format van het Zorgkantoor gebruikt. Tevens wordt het jaardocument gebruikt als externe communicatie- en verantwoordingsmogelijkheid.

3.1.2 Raad van Bestuur / Toezichthouders

Stichting met Raad van Commissarissen

Stichting Landzijde heeft een Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor en heeft tot taak toezicht te houden op het bestuur en op de realisatie van het doel van de Stichting. Tevens staat de RvC de Raad van bestuur met raad terzijde.

In 2015 zijn de statuten van de Stichting na overleg en met goedkeuring van zowel de Cliëntenraad als de Raad van Advies, aangepast en voldoen hiermee aan alle statutaire eisen die aan een zorgorganisatie mogen worden gesteld.

Met de RvC zijn parameters vastgesteld waarop voorafgaand de vergadering schriftelijk wordt gerapporteerd.

De Raad van Bestuur legt hiermee verantwoording af over het gevoerde en het toekomstige beleid en de uitvoering daarvan.

De RvC heeft in 2017 7 (21-02, 22-03, 16-05, 26-9, 7-11, 22-11, 27-12) officiële vergaderingen gehouden. De belangrijkste onderwerpen die in 2017 besproken c.q. vastgesteld zijn, zijn:

Meerjarenbeleid 2017-2020, Managementletter interim-controle, Governance code 2017 en tot welke aanpassingen in de governance van Landzijde die moet leiden, zelfevaluatie RvC, profielschets vervanging RvC-lid, jaarcijfers en jaardocument 2016, Beschut Werken, benchmark, projectvoorstel invoering ECD, voortgang project BGL, voortgang en investeringen Kwekerij, Kwartaalrapportages 2017, Begroting 2018, Jaarplan 2018, Vaststelling WNT, Beloningsstructuur RvB, Profielschets en wervingsstrategie voorzitter RvB, stand van zaken transitie WMO en JW, Stichting Vrienden Landzijde, kwaliteit en professionaliteit en de landelijke ontwikkelingen in de zorg en de zorglandbouw.

In de vergadering van 16 mei 2017 zijn de jaarcijfers 2016 en de controleverklaring aangaande de verklaring juistheid WLZ-productie 2016 voorgelegd aan de RvC, besproken met de accountant en goedgekeurd.

De RvC heeft in 2017 met beide bestuurders een functioneringsgesprek gevoerd.

Middels het jaardocument wordt een verdere transparantie van de stichting bereikt. Waar dit kan of noodzakelijk werd geacht, zijn externe deskundigen (o.a. accountant) gevraagd input te verstrekken voor het op peil houden van een adequaat toezicht.

De Raad van Commissarissen was in 2017 als volgt samengesteld:

Naam	Functie	Toegetreden	Einde 1 ^e termijn	Einde 2 ^e termijn
Mevr. A. Knol-Klaver	Lid namens zorgboeren	25-05-2009	25-05-2013	25-05-2017
Dhr. J. Stroomer	Lid namens zorgboeren	26-09-2017	26-09-2021	26-09-2025
Dhr. J. Kuiper	Lid	26-11-2013	26-11-2017	26-11-2021
Mevr. J. van der Lee	Vice-voorzitter	13-11-2012	13-11-2016	13-11-2020
Mevr. M. Sturm	Voorzitter	1-6-2016	1-6-2020	01-06-2024
Mevr. C.Uitenbroek - van Hassel	Lid, namens cliënten	13-11-2012	13-11-2016	13-11-2020

In september hebben we onder dankzegging voor haar inzet afscheid genomen van Alina Knol-Klaver en hebben wij middels een vacaturestelling en selectiegesprekken een nieuw lid namens de zorgboeren gevonden in Jack Stroomer. Hij zal samen met de andere RvC leden de toezichthoudende rol verder versterken.

3.2 Bedrijfsvoering

Landzijde heeft een vast systeem voor sturing van processen, risicobeheersing en controle. Hierop wordt zowel intern als extern toezicht gehouden.

Er is een transparante werkwijze en er wordt een administratie gevoerd welke is vastgelegd in de AO/IB (Administratieve Organisatie Interne Beheersing).

Bij aanmelding van elke nieuwe cliënt wordt er een intakegesprek gehouden. Onderdeel van dit gesprek is onderzoeken of er een geldig indicatiebesluit aanwezig is en of er een passend aanbod gedaan kan worden dat recht doet aan de gewenste zorg. Op basis hiervan wordt besloten of Landzijde doorgaat met de plaatsingsprocedure. Indien positief biedt Landzijde de cliënt een keuzemogelijkheid uit verschillende boerderijen. Dit onderdeel wordt aangestuurd door de zorgcoördinator in samenwerking met de regiocoördinator die ook de latere contacten met de cliënt zal onderhouden.

Er wordt een dossier over de cliënt aangelegd, waarvan vastgesteld is uit welke onderdelen dit bestaat.

Middels in- en externe audits wordt gecontroleerd of er aan de AO/IB eisen wordt voldaan. De Raad van Bestuur stuurt dit proces aan en laat 3x per jaar een interne audit uitvoeren. De registratie van de dagbesteding vindt plaats door een vier wekelijkse of maandelijkse opgave zorgproductie/ facturering door de boeren aan Landzijde. Daarnaast tekenen de cliënten voor aanwezigheid op een daartoe ontwikkeld registratieformulier. Landzijde controleert deze opgave en registratieformulieren, accordeert en registreert de geaccordeerde productie en geeft deze vierwekelijks of maandelijks op aan gemeenten of

het zorgkantoor. De financiële afwikkeling hiervan wordt schriftelijk door de Raad van Bestuur geaccordeerd.

Jaarlijks wordt het gehele proces extern gecontroleerd door de accountant. Dit resulteert in de Verklaring Juistheid. Ook de jaarcijfers worden voorzien van een controleverklaring en jaarverslag van de Raad van Bestuur. Dit wordt gepubliceerd via www.jaarverslagenzorg.nl.

In 2017 is voor de registratie en facturatie van Zorg In Natura m.b.t. WLZ, WMO en JW gebruik gemaakt van het programma Pluriform. Dit programma voldoet aan de AZR-eisen. Voor de registratie en facturatie m.b.t. PGB en de zorg in onderaannemerschap wordt er met een ander administratiesysteem (Access) gewerkt. Het voornemen is om vanaf 2018 alle vormen van zorg in Pluriform te registreren en te factureren.

Mede naar aanleiding van de externe audits en de bevindingen daarvan stuurt de Raad van Bestuur de werkprocessen aan. Door deze intensieve frequentie van controle worden risico's beperkt.

Maandelijks wordt er een financiële en een productie rapportage aangemaakt, waardoor er een actueel inzicht is in de stand van zaken en er adequaat gereageerd kan worden op bevindingen.

In elke vergadering met de RvC wordt er een financieel overzicht van de dan huidige stand van zaken overlegd.

3.3 Cliëntenraad

In 2017 is de Centrale Cliëntenraad Landzijde 7 keer in vergadering bijeen geweest.

De CCR heeft in 2017 4x keer met de Raad van Bestuur vergaderd. Daarnaast is er 1x vergaderd met het RvC lid. De contactpersoon uit de RvC krijgt ook alle notulen van de cliëntenraad toegestuurd.

Onderwerpen die hierin besproken zijn o.a. de begroting cliëntenraad 2017, financieel jaarverslag en jaardocument 2016, begroting Landzijde 2018, evaluatie boerderijbezoeken en de planning daarvan, kwaliteitsonderzoek Vanzelfsprekend, de uitnodigingen van de zorgkantoren m.b.t. zorginkoop, het uitbrengen van de nieuwsbrief 'de Landbode', aansluiting van Landzijde bij de landelijke geschillencommissie Landbouw en Zorg. Ook is er contact onderhouden met de cliëntenraad van de Kwekerij, en is er aandacht geweest voor teambuilding in de cliëntenraad. Ook is er gesproken en meegedacht over de invoering van het ECD (elektronisch cliënten dossier), de doorontwikkeling van Buiten Gewoon Leren en is er een spreker van de gemeente Amsterdam geweest inzake voorlichting over Beschut Werken.

In elke vergadering is er de ruimte, in het kader van zelfanalyse zorginstellingen, om zaken aan te geven waar Landzijde een grotere betekenis kan hebben voor de cliënten en/of boeren of welke verbeterpunten er gezien worden.

De CCR wordt ondersteund door een extern en onafhankelijk begeleider.

In de begroting van 2017 is er een ruim budget beschikbaar gesteld voor de CCR.

De CCR heeft, in het kader van kwaliteitsonderzoek en tevredenheidmeting, ook een viertal boerderijen met een bezoek vereerd.

De Cliëntenraad was in 2017 als volgt samengesteld:

Naam	Functie	Toegetreden	Einde 1 ^e termijn	Einde 2 ^e termijn
Sjors Wolschrijn	Secretaris	06-04-2009	06-04-2014	06-04-2019
Herman van Dis	Lid	01-03-2010	01-03-2015	01-03-2020
Franklin Berndsén	Voorzitter	12-04-2010	12-04-2015	12-04-2020
Martijn v/d Rijst	Penningmeester	25-06-2012	25-06-2017	25-06-2022
Yvonne Bakker	Lid	16-06-2014	16-06-2019	16-06-2024
Linda Huttinga	Lid, als vertegenwoordiger jeugd	14-03-2016	14-03-2021	14-03-2026
Cathleen Linders	Lid	12-12-2016	12-12-2021	12-12-2026
Dirk Kingma	Lid als vertegenwoordiger ouderen	19-06-2017	19-06-2022	19-06-2027

We hebben op 19-06-2017 onder grote dankzegging afscheid genomen van Don Starre.

3.4 Raad van Advies

De bij de stichting aangesloten zorgboerderijen zijn binnen de organisatie vertegenwoordigd door de Raad van Advies. Deze raad is voortgekomen uit en is een afspiegeling van de aangesloten zorgboerderijen. De RvA heeft in 2017 4 keer (31-01, 08-05, 25-09, 06-11) met de Raad van Bestuur vergaderd.

Daarnaast heeft de Raad van Advies voor de aangesloten boeren een feest georganiseerd op 19 mei 2017.

De Raad van Advies adviseert de Raad van Bestuur inzake aangelegenheden die de zorgboerderijen aangaan. Zij kan gevraagd en ongevraagd adviseren. Deze raad wordt door Landzijde gefaciliteerd.

De belangrijkste onderwerpen die in 2017 aan de orde zijn gekomen, zijn:

Organisatie feest boeren, voorzitterschap RvA, Vrienden Stichting Landzijde en het op gang krijgen van derde geld stromen, voorbereiding jaarvergadering, Jaarverslag en jaarverantwoording 2016, profielschets RvC lid, Vanzelfsprekend, keurmerk, visie Landzijde op ontwikkelingen en innovaties, tarieven 2018, nabetaling 2017, projectvoorstel ECD, benchmark, kwaliteitsbeleid, inloopvoorzieningen op zorgboerderijen, begroting 2018, asielzoekers op zorgboerderijen.

De RVA wordt in een vroeg stadium door de Raad van Bestuur betrokken in voorgenomen wijzigingen van beleid, bij aanpassing van het aanbod of beleid en bij alle zaken die betrekking hebben op de aangesloten zorgboerderijen. De raad heeft zich ontwikkeld tot een "sparringpartner" van de Raad van Bestuur.

De Raad van Advies was in 2017 als volgt samengesteld:

Lid	functie	Sinds	Einde 1 ^e termijn	Einde 2 ^e termijn	Einde 3 ^e termijn	Voorstel uittreden
Andre Schilder	Lid	10-07-2007	10-07-2011	10-07-2015	10-07-2019	25-9-2017
Jan Schake	Lid	03-05-2011	03-05-2015	03-05-2019		03-05-2019
Heleen Oudendijk	Lid	05-09-2016	05-09-2020	05-09-2024		05-09-2024
Marijke Schwirtz	Lid	05-09-2016	05-09-2020	05-09-2024		05-09-2024
Reinier Geluk	Lid	07-11-2016	07-11-2020	07-11-2024		07-11-2025
Almer van der Meulen	Lid	07-11-2016	07-11-2020	07-11-2024		07-11-2024
Jolanda Nankman	Lid	07-11-2016	07-11-2020	07-11-2024		07-11-2025
Bart Klaver	Lid	08-05-2017	08-05-2021	08-05-2025		

We hebben op 25-09-2017 onder grote dankzegging afscheid genomen van Andre Schilder
Toegetreden op 8-5-2017 is Bart Klaver.

4. Beleid, inspanningen en prestaties

4.1 Grondhouding

De grondhouding welke bij Landzijde wordt gehanteerd in de begeleiding van cliënten is als volgt:

Mensen met een beperking willen naar hun mogelijkheden als burger in de maatschappij functioneren. Daar is soms hulp bij nodig. Werken, actief zijn, leren, leren samenwerken, medeverantwoordelijkheid nemen of krijgen, spelen hierin een belangrijke rol.

Landzijde biedt dagbesteding waarin genieten, leren en werken op agrarische bedrijven wordt gecombineerd. Een centrale rol in deze is toegedeeld aan de boer(in) die hierbij wordt ondersteund door een klein team van zorgcoördinatoren, de administratie en vijf ingehuurd regiocoördinatoren.

Het motto is dan ook "Bij de boer, elke dag buitengewoon". Juist de 'gezonde boerenverstand benadering' is voor cliënten heel verfrissend. Er wordt uitgegaan van wat kan en niet welke de belemmeringen zijn. Deze benadering heeft een zichtbare invloed op de empowerment van de cliënt.

Agrarische bedrijven kunnen bij uitstek voldoen aan de wens van de cliënt om bij te dragen aan zinvol bezig zijn en zingeving, waarbij ruimte is voor echt werk, werken met dieren en planten in een werksituatie die zich als groene omgeving kenmerkt door weinig druk en weinig externe prikkels.

Doordat bij Landzijde 106 agrarische bedrijven zijn aangesloten heeft de cliënt een brede keuze, zodat vaak aan de leerwens en zorgvraag van cliënt kan worden voldaan.

De unieke positie van een echte boer (boer zijn is een leef- en werkstijl), is een belangrijke kernkwaliteit. De begeleidingsstijl kenmerkt zich door een werkwijze die voornamelijk aanspraak maakt op de mogelijkheden van de cliënt. Uit de kwaliteitsmeting onder cliënten blijkt o.a. dat cliënten aangeven dat zij veel waardering ondervinden, zelfrespect opbouwen, verantwoordelijkheidsgevoel ontwikkelen, beter dag- en nachtritme ervaren, gebruik van middelen en soms medicatie verminderen, dat psychische stabiliteit verbetert en dat er grote tevredenheid over het aanbod is. Het resulteert ook in zeer hoge opkomst van de cliënten op de zorgboerderijen.

Landzijde heeft een grote bereidheid om als organisatie mee te groeien met een snel veranderende maatschappelijke vraag en wil daarin graag met gemeenten en zorgkantoren optrekken.

4.2 Algemeen beleid

Elke zorgboerderij is uniek. Deze uniciteit en veelzijdigheid wordt gekoesterd en versterkt. De veelzijdigheid binnen de 106 aangesloten zorgboerderijen geeft optimale aansluiting bij de ondersteuningsbehoefte en leervraag van de cliënt. Dit geldt zowel voor de werkzaamheden als de ontwikkelingsmogelijkheden en de geboden begeleidingsstijl.

Landzijde als centrale organisatie zorgt voor een uniforme aanpak in procedures, administratie, verslaglegging en kennisontwikkeling voor de aangesloten zorgboerderijen en de burgers met een zorgvraag. Met als doel om een toegankelijke organisatie te zijn voor burgers met een zorgvraag op het gebied van dagbesteding of kortdurend verblijf en om kwalitatief goede zorg te bieden op agrarische bedrijven. Dit zo dicht als mogelijk in de buurt van de woonsituatie van de burger. Daarnaast heeft Landzijde haar servicepakket naar de

boeren zodanig ingericht dat de boer zich maximaal op de begeleiding van de cliënten kan richten en zich zo min mogelijk met administratieve zaken hoeft bezig te houden. Zorgboerderijen die zich bij Stichting Landzijde willen aansluiten doorlopen een intakefase waarbij verschillende gesprekken worden gevoerd alsmede dat de boerderij meerdere keren wordt bezocht. Er worden selectiecriteria gehanteerd waarbij er op motivatie, kennis en vaardigheden wordt getoetst alsmede de veiligheidssituatie, hygiëne, voorzieningenpeil, bedrijfsvoering e.d. ter plaatse wordt getoetst. Alle zorgboerderijen dienen zich als lid aan te sluiten bij de Federatie Landbouw en Zorg en hanteren dientengevolge het keurmerk 'Kwaliteit laat je Zien'.

Elke zorgboerderij werkt volgens de richtlijnen van Landzijde. De uitvoering van de dagbesteding zelf wordt door de zorgboerderij bepaald. De aanpak en invulling van de dag is zeer divers.

De cliënten worden ingeschakeld bij reguliere werkzaamheden op de boerderij die passend zijn bij hun vraag, ontwikkeling en mogelijkheden. Elke boerderij biedt een afwisselend programma waarin leren, ontspannen en werken worden aangeboden.

Kwekerij Osdorp is voor Landzijde een belangrijke zorglocatie in Amsterdam. Met Kwekerij Osdorp als sociale firma, onderscheidt Landzijde zich. Bovendien biedt Kwekerij Osdorp aan een heel grote groep Amsterdammers zinvolle dagbesteding, structuur, een aanvulling op het inkomen, een kans op een opleiding, een sociale leeromgeving, een warme maaltijd en een werkomgeving waar de doelgroep (O)GGZ zich thuis en gewaardeerd voelt.

De aanwezigheid van Landzijde, als zorgaanbieder, in de stad Amsterdam is belangrijk omdat Landzijde hier ook laat zien heel goed te kunnen samenwerken en in te spelen op de vraag van de stad en mensen uit die stad. De ontwikkeling van deze vorm van stadslandbouw wordt door Landzijde als belangrijk gezien in het kader van de WMO.

Landzijde ziet een maatschappelijke ontwikkeling waarin een zorgvraag m.b.t. dagbesteding vaak vertaald wordt naar een vraag om participatie voor de cliënt mogelijk te maken. Het recht op een uitkering ontwikkelt zich geleidelijk naar een recht op werk of andere vormen van participatie.

Om als organisatie mee te groeien met deze ontwikkelingen is Landzijde zich meer gaan richten op leer- en scholingsmogelijkheden voor cliënten. Om zo de kansen en mogelijkheden voor doorstroming van dagbesteding naar werk te vergroten. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking van De Kwekerij met het MBO. In 2017 hebben 8 deelnemers een MBO niveau 1 diploma behaald en zijn 15 nieuwe leerlingen met de opleiding gestart. Ook wordt er op De Kwekerij taalonderwijs aangeboden aan deelnemers die de Nederlandse taal beperkt beheersen. Hiervan wordt veel gebruik gemaakt. Voor Landzijde en de aangesloten zorgboerderijen is Kwekerij Osdorp ook een locatie waar nieuwe ervaringen worden opgedaan, welke later op zorgboerderijen een vervolg kunnen krijgen.

4.3 Algemeen kwaliteitsbeleid

Op het gebied van kwaliteit is het kwaliteitssysteem van Federatie Landbouw en Zorg leidend. Landzijde ondersteunt en verplicht de aangesloten agrarische bedrijven tot deelname aan het landelijk kwaliteitssysteem.

Landzijde ondersteunt hen door middel van adviezen, door de cursussen bedrijfshulpverlening, risico-inventarisatie en evaluatie en de studieavonden (4 per bedrijf per jaar) die zij jaarlijks organiseert.

De zorgboerderijen sturen hun kwaliteitssysteem in bij Federatie Landbouw en Zorg. Deze beoordeelt en kent een evaluatiecertificaat toe en na 1 jaar vindt er een externe audit plaats waarna het definitieve certificaat wel dan niet wordt toegekend. Landzijde ondersteunt de kwaliteit van de bedrijven door herhalingscursussen aan te bieden, zodat de zorgboeren aan de vereisten blijven voldoen. Ook is in dit kader een eigen hygiëneprotocol ingevoerd welke in samenwerking met de GGD Amsterdam tot stand is gekomen.

Met betrekking tot elke cliënt is vastgelegd wie er bij calamiteiten gewaarschuwd moet worden, op de agrarische bedrijven is dit terug te vinden in het bedrijfsdossier. Dit is standaard door Landzijde aan de bedrijven aangeleverd. Ook heeft elk bedrijf een gestandaardiseerd cliëntdossier dat aansluit bij het bedrijfsdossier.

Landzijde heeft een centrale klachtenprocedure waar alle cliënten van de aangesloten bedrijven een beroep op kunnen doen. Ook is er een centrale procedure voor ongewenst gedrag en bejegening waar alle cliënten aanspraak op kunnen maken. Er is een onafhankelijk vertrouwenspersoon beschikbaar. In 2013 is landelijk een meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling ingevoerd en is deze meldcode binnen Landzijde geïmplementeerd.

Daarnaast heeft Landzijde een procedure MID (meldingen incidenten deelnemers) om adequaat te kunnen reageren en te leren van risico's, fouten en (bijna) ongelukken. Ook is er een opvangprotocol voorhanden om boeren bij te staan indien ze schokkende ervaringen meemaken ten aanzien van de zorg.

Landzijde volgt wet en regelgeving opdat het kwaliteitssysteem actueel blijft en zorgboeren zich ondersteund en begeleid weten door hun zorginstelling.

4.4 Kwaliteitsbeleid ten aanzien van cliënten

Landzijde hanteert vaste processen in begeleiding van cliënten:

Er is een melding → volgt een intake bij de cliënt thuis → wekelijks is er casusoverleg waarbij de zorgcoördinatoren bepalen of er HBO begeleiding dient te worden ingezet → daarna een bedrijfsbezoek met keuze van cliënt → dan wordt het (start)functioneringsplan gemaakt → hierin worden doelen gesteld en begeleidingsafspraken vastgelegd en vindt afstemming plaats met andere zorgpartners. Bij de start van de zorg wordt de cliënt uitgenodigd en gestimuleerd om de instapvragenlijst van het resultaatmeetsysteem Vanzelfsprekend in te vullen. Op deze manier worden cliënten betrokken bij het eigen zorgproces. Het doel hiervan is o.a. dat cliënten gestimuleerd worden het eigen zorgplan inhoud te geven.

In maand vier na start van het traject volgt evaluatie met cliënt en zorgboer → opnieuw wordt afgewogen of HBO betrokkenheid gewenst is → volgt bijstellen van het functioneringsplan → worden nieuwe afspraken gemaakt. Deze onderwerpen worden vastgelegd in zowel het centrale dossier bij Landzijde als op locatie door de zorgboerderij in het cliëntdossier. Hierop laat Landzijde audits uitvoeren.

De zorgcoördinatoren als HBO opgeleide zorgprofessionals (waarvan er 2 staan ingeschreven in het SKJ) voeren de intakegesprekken en zijn onafhankelijk ten opzichte van de zorgboerderijen. Op basis van de zorgvraag, de mogelijkheden en beperkingen van de cliënt, de gestelde doelen en wensen van de cliënt wordt een passende boerderij aangeboden. Veelal kan de cliënt ook uit twee boerderijen kiezen.

Mocht de zorgvraag de mogelijkheden van Stichting Landzijde overstijgen dan verwijzen wij de cliënt door en ondersteunen wij de cliënt met het vinden van de juiste zorg.

Naar aanleiding van het intakegesprek worden de wensen, mogelijkheden, doelen en evaluatievragen vastgelegd in een (start)functioneringsplan. Dit plan is voor de boer het uitgangspunt om met de cliënt de dagbesteding of het traject vorm te gaan geven.

Een centrale rol in de begeleiding heeft de zorgboer, deze wordt ambulante door de vier zorgcoördinatoren ondersteund.

Door de persoonlijke begeleiding die de boer de cliënt biedt, vindt (informele) evaluatie zeer frequent tussen boer en cliënt plaats. Daarnaast wordt er standaard in de 4^e maand geëvalueerd en vervolgspraken worden vastgelegd in het functioneringsplan.

De cliënt wordt vast begeleid door de boer, boerin of een vaste begeleider. Hierdoor ontstaat een overzichtelijke situatie voor de cliënt.

Doelen welke vaak gesteld worden zijn:

- bouwt een zinvolle dag- en weekstructuur op door middel van zijn/haar bezoeken aan de boerderij.
- bouwt sociale contacten op door omgang met collega's en zorgboer(in).
- vergroot zijn lichamelijke conditie door het werk op de boerderij.
- voorkomt een terugval m.b.t. de psychische klachten en/of verslavingsgedrag.
- ontlasten van de mantelzorger
- leert werknemerscapaciteiten.
- leert vaardigheden ten aanzien van dier- en groenverzorging.

In de evaluatiegesprekken wordt met name gekeken of de doelstellingen bijgesteld moeten worden, hoe de persoonlijke ontwikkeling van de cliënt verloopt en of de dagbesteding naar de wens van de cliënt, boer, Landzijde en eventuele vertegenwoordigers van de cliënt verloopt.

Ter voorbereiding van de evaluatiegesprekken worden de cliënten uitgenodigd om deel te nemen aan de resultaatmeting 'Vanzelfsprekend'. Dit ondersteunt de cliënt om zich een oordeel te vormen over wat hij/zij aan de dagbesteding heeft en om een sturende inbreng te hebben in de evaluatiegesprekken.

Het geheel is een cyclisch proces.

Vanuit de individuele evaluaties en het kwaliteitsonderzoek blijkt een grote mate van tevredenheid bij cliënten en hun vertegenwoordigers. Op het gebied van de doelstellingen blijkt vaak een grote vooruitgang geboekt te zijn. Cliënten blijken ook vaak in hun eigen omgeving actiever te worden en beter voor zichzelf te gaan zorgen, maar ook actiever aan de samenleving gaan deelnemen.

De Landzijde werkwijze is duidelijk voor en wordt gewaardeerd door de cliënt. Ook collega instellingen weten op basis van deze werkwijze Landzijde steeds beter te vinden voor de vraag naar dagbesteding van hun cliënt(en).

4.4.1. Uitslag jaarlijks Kwaliteitsonderzoek

Alle nieuwe deelnemers krijgen bij aanvang de gelegenheid om een vragenlijst (o-meting) in te vullen.

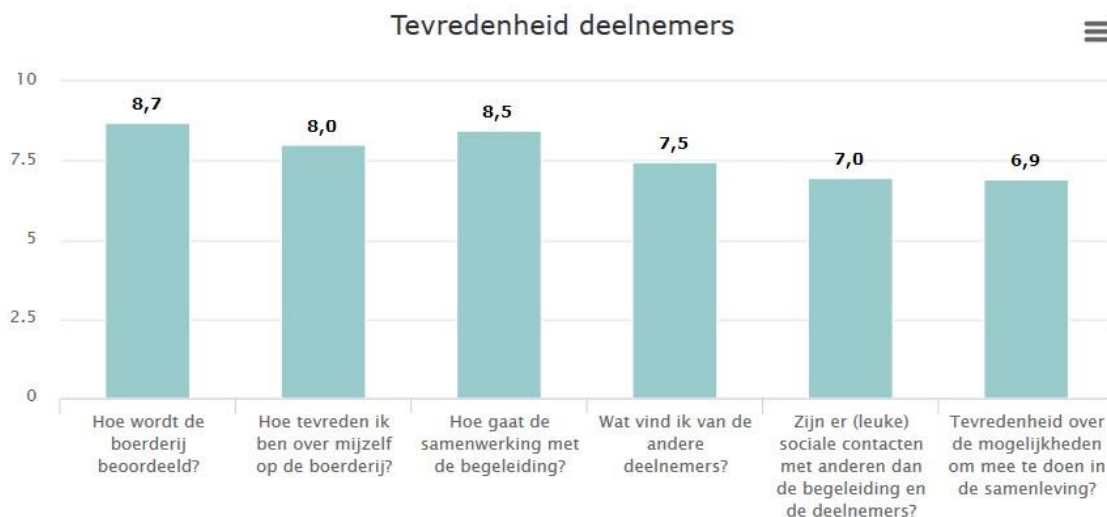
Ter voorbereiding van de evaluatiegesprekken worden de deelnemers uitgenodigd om deel te nemen aan de resultaatmeting 'Vanzelfsprekend'. Dit ondersteunt de deelnemer om zich een oordeel te vormen over wat hij/zij aan de dagbesteding heeft en om een sturende inbreng te hebben in de evaluatiegesprekken

Deelnemers welke uit zorg gaan worden in de gelegenheid gesteld om een exit lijst in te vullen.

Binnen het kwaliteitsonderzoek wordt gemeten welk effect de deelnemers ervaren van de dagbesteding. Eveneens wordt de tevredenheid over verschillende aspecten gemeten. Onderstaand treft u allereerst de gemeten tevredenheid. Vervolgens treft u de conclusies en aanbevelingen welke door de Resultaat Meet Groep onafhankelijk van Landzijde zijn vastgesteld.

Tabel 15: Tevredenheid deelnemers over zes aspecten.

Vraag	N	Gemiddelde
Hoe wordt de boerderij beoordeeld?	444	8,7
Hoe tevreden ik ben over mijzelf op de boerderij?	443	8,0
Hoe gaat de samenwerking met de begeleiding?	442	8,4
Wat vind ik van de andere deelnemers?	440	7,5
Zijn er (leuke) sociale contacten met anderen dan de begeleiding en de deelnemers?	157	7,0
Tevredenheid over de mogelijkheden om mee te doen in de samenleving?	275	6,9

Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

1. De motieven van kinderen en jongeren om naar de boerderij te gaan zijn enerzijds om te leren en zich te ontwikkelen zoals op school of bij sport en spel en anderzijds om te leren om zich beter te gedragen of beter met stress en moeilijke situaties om te gaan.
2. De motieven van volwassenen om naar de boerderij te gaan hebben veel met het verbeteren van hun welbevinden te maken: meer structuur, meer rust, stabiliteit, zinvol bezig zijn, buiten komen. Daarnaast zijn ook motieven belangrijk die te maken hebben met een maatschappelijk perspectief: werk, geld verdienen. Deze motieven worden weerspiegeld in de scores voor zelfredzaamheid. De scores op zelfredzaamheid van volwassen deelnemers laten zien dat 9) psychische gezondheid en 10) lichamelijke gezondheid het laagst zijn en de zelfredzaamheid op de terreinen 1) bezigheden, 2) sociale contacten en 3) meedoen in de samenleving zijn evenmin hoog.
3. De motieven van mensen met een verstandelijke beperking hebben vooral te maken met dat de boerderij gelegenheid geeft om te leren en dingen te doen.
4. De motieven van ouderen om naar de boerderij te gaan zijn om iets te doen te hebben in een prettige en vriendelijke omgeving.
5. Op de boerderij wordt niet alleen maar gewerkt. Er zijn ook de nodige recreatieve activiteiten. Sommige boerderijen zijn meer gericht op werk en boerenbedrijf. Anderen op dagbesteding in het groen. Meestal is het een combinatie van beide. Ook bij boerderijen die gericht zijn op dagbesteding is er werk te doen, zoals dieren verzorgen.
6. De tevredenheidsscores over de boerderijen zijn hoog tot zeer hoog: Hoe de boerderij georganiseerd is, wat er te doen is, hoe het er uit ziet, het eten, etc. Ook de samenwerking met de begeleiding wordt zeer gewaardeerd, vooral de vriendelijkheid. Een enkeling heeft wel een persoonlijk advies.
7. Op de boerderij leren de deelnemers ook eigen verantwoordelijkheid te nemen en een eigen rol te hebben in het werk. Die uit zich bijvoorbeeld in op tijd zijn, werk afmaken, het zeggen als iets stuk is, het gezellig maken of initiatief nemen. De deelnemers geven aan dat ze zich zelf kunnen zijn, niet betutteld worden en verantwoordelijkheid krijgen. Op die manier kunnen ze leren, groeien, nuttig bezig zijn.
8. De andere deelnemers worden over het algemeen zeer gewaardeerd. Door de onderlinge contacten is er sociale omgang en gezelligheid. Persoonlijke strubbelingen en ergernissen komen ook voor. Dat hoort er bij en zijn ook leerervaringen. Aandachtspunt is de drukte tijdens de pauzes.
9. De werkzaamheden vinden vooral op de boerderij plaats en er is over het algemeen niet een grote gerichtheid op buiten. Deelnemers vinden het wel leuk om vanuit de boerderij ook iets te doen buiten de boerderij.
10. Relatief veel deelnemers vinden dat ze te weinig aansluiting hebben op andere maatschappelijke activiteiten, zoals mogelijkheden om mee te doen in verenigingen, met sporten, cursussen of vrijwilligerswerk. Ook zijn er relatief veel deelnemers die niet tevreden zijn over hun contacten met vrienden. Contacten met familie scoort hoger. Overigens zijn er ook veel deelnemers die aangeven dat zij op dit terrein geen problemen hebben en het zelf kunnen regelen. Ook de scores over zelfredzaamheid geven echter aan dat dit een aandachtspunt is.
11. Over de hele linie geven de deelnemers aan dat ze vooruitgang boeken, met name op de punten die zij hadden aangegeven als hun doelen en motieven om naar de boerderij te gaan.
12. De naastbetrokkenen van kinderen geven enerzijds aan dat er in hun ogen allerlei resultaten zijn, zoals meer sociaal gedrag. Anderzijds geven de naastbetrokkenen ook aan dat de verbeteringen zich niet altijd ook in de thuissituatie laten zien. De algemene

mening van de naastbetrokkenen van kinderen is dat het voor de kinderen én voor de thuissituatie wel heel belangrijk is dat het kind naar de zorgboerderij kan.

13. De naastbetrokkenen van ouderen zien bij de ouderen vooral dat ze gelukkiger zijn, opgewekter. Voor de naastbetrokkenen is het ook belangrijk omdat ze meer tijd voor zichzelf hebben en noodzakelijk is om het vol te houden.
14. Het belangrijkste maatschappelijke effect dat door naastbetrokkenen wordt geconstateerd is dat er minder andere zorg nodig is. Een aantal malen wordt door hen geconcludeerd dat een opname elders door de zorgboerderij kon worden voorkomen.
15. De meeste deelnemers hebben niet veel wensen, maar veel geven aan dat ze best vaker zouden willen komen.
16. Tenslotte de laatste conclusie over de evaluatie zelf. Net als in de evaluatie over 2016 zijn er een aantal respondenten nogal negatief over de vragenlijst. Er is ook positieve feedback.

Aanbevelingen

Het gehele rapport wordt in concept vorm met de cliëntenraad van Landzijde besproken. Tijdens deze bespreking worden ook de aanbevelingen die op basis van deze rapportage door de resultaatmeetgroep gedaan zijn aan de orde gesteld. Na deze bespreking gaat de resultaatmeetgroep zo nodig nog aanbevelingen toevoegen en of uitwerken.

Punten voor aanbevelingen:

- De pauzes op de boerderijen.
- Aandacht voor resultaten voor naastbetrokkenen. Kunnen die verder versterkt worden?
- Aandacht voor transfer van resultaten bij de kinderen en jongeren naar de thuissituatie.
- De Resultaatmeetgroep heeft de kritische kanttekeningen die door een aantal mensen zijn geplaatst bij de vragen genoteerd. Vooralsnog denken wij dat voor de deelnemers niet altijd duidelijk is op welke manier de vragenlijsten en selfies kunnen bijdragen aan eigen regie. Hierop is meer voorlichting nodig.

4.4.2. Klachten en Meldingen Incidenten Deelnemer

Elke cliënt, of zijn vertegenwoordiger, heeft de mogelijkheid om op verschillende plekken een klacht in te dienen. Dit kan zowel bij de vertrouwenspersoon, de zorgboerderij zelf, bij Stichting Landzijde alsmede bij de Landelijke Klachtencommissie van de Federatie Landbouw en Zorg. Een klacht kan zowel mondeling als schriftelijk worden ingediend. Klachten worden geregistreerd en de indiener ontvangt een ontvangstbevestiging. Landzijde heeft een reglement interne klachtenbehandeling. De klacht wordt volgens de vastgestelde procedure behandeld door een medewerker die niet bij de klacht betrokken is.

Indien de interne klachtenbehandeling niet tot een gewenste oplossing in de optiek van de klager leidt, kan beroep worden gedaan op de klachtenregeling van Federatie Landbouw en Zorg. Dit is een onafhankelijke klachtencommissie die een advies uitbrengt aan de Raad van Bestuur van Landzijde. Ook kan er gebruik gemaakt worden van de Landelijke Geschillencommissie van de Federatie Landbouw en Zorg.

Klagers kunnen er voor kiezen om ondersteuning te vragen bij hun klacht. Deze persoon is openbaar gemaakt en voor iedereen beschikbaar.

De onafhankelijk vertrouwenspersoon is in 2017 eenmaal benaderd. Dit contact heeft verder niet geleid tot een klacht of advies van de vertrouwenspersoon.

In 2017 zijn er geen klachten binnengekomen.

Daarnaast heeft Landzijde een procedure MID (meldingen incidenten deelnemers) om adequaat te kunnen reageren en te leren van risico's, fouten en (bijna) ongelukken. In 2017 zijn er 20 meldingen binnengekomen.

De meldingen zijn nogal uiteenlopend van aard (8 maal eenmalige agressie incidenten, 4x weglopen, 2x vervoersongeluk van zelfstandig reizende cliënten, 2 kleine lichamelijke ongelukjes, 2x uitdagend seksueel gedrag, 1x lichamelijke aandoening, 1x bejegening) en dusdanig losstaand van elkaar dat slechts een van de meldingen heeft geleid tot algemene beleidsaanpassingen. Uiteraard is er met elke boerderij waar een incident heeft plaatsgevonden geanalyseerd of er op de boerderij aanpassingen noodzakelijk zijn en zijn deze zo nodig uitgevoerd.

Geen van de meldingen is voor de deelnemers en/of vertegenwoordigers reden geweest om een klacht in te dienen.

Ook is er een opvangprotocol voorhanden om boeren bij te staan indien ze schokkende ervaringen meemaken ten aanzien van de zorg. Dit protocol is in 2017 twee keer gehanteerd n.a.v. een agressie incident.

4.4.3. Meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld

In 2013 is de Meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld Landzijde-breed ingevoerd. Er is een op Landzijde toegespitst protocol vastgesteld en onder de zorgboerderijen verspreid. Binnen alle regionale netwerkavonden is dit protocol besproken en zijn er gastsprekers geweest van het AMK.

In 2017 zijn er geen meldingen geweest waarbij het protocol gevolgd diende te worden. Eind 2017 heeft Stichting Landzijde zich voor alle regio's in Noord-Holland aangesloten bij de verwijsindex Multi-Signaal. Vanaf 1-1-2018 worden alle (nieuwe) deelnemers onder de 18 jaar hierin aangemeld.

4.4.4. Toegankelijkheid

Landzijde is telefonisch op kantoortijden te bereiken. Daarnaast is er de mogelijkheid om via de website www.landzijde.nl en e-mail contact te leggen.

De inschrijving van de cliënten bij de zorgboer worden centraal bij Landzijde geregistreerd. Landzijde heeft een vaste procedure (intake, keuze boerderij, functioneringsplan en zorgovereenkomst, afstemming betrokkenen) waarbij de aanmelding leidt tot een plaatsing op de zorgboerderij.

In 2013 is de mogelijkheid ingevoerd dat een cliënt zelf zijn intakeformulier al voorafgaand aan het gesprek kan invullen. De gedachte hierachter is dat de cliënt daarmee zelf meer regie en sturing aan het intakeproces kan geven. In 2017 maakte circa 35% van de cliënten die zich aanmelden gebruik van deze mogelijkheid.

De keuzebepaling van de cliënt wordt begeleid door de zorgcoördinator en door de regiocoördinator. Deze regiocoördinator is daarna het eerste aanspreekpunt voor de cliënt en zorgboer. De regiocoördinator onderhoudt in zijn/haar regio frequent contact met geplaatste cliënten en de aangesloten agrarische bedrijven.

Indien de aanmelder nog geen geldige indicatie heeft wordt de duur van de plaatsing bepaald door de snelheid waarmee de indicatie wordt afgegeven. Aanmelders met een geldige indicatie worden binnen 4 weken geplaatst op een boerderij naar hun keuze.

4.4.5. Veiligheid

Veiligheid is een groot goed in de zorg.

Veiligheid van persoonlijke gegevens:

De personeel- en cliëntdossiers zijn alleen toegankelijk voor daartoe bevoegde personen en worden in een afsluitbare dossierkast bewaard. Voor de cliëntdossiers op de zorgboerderijen geldt hetzelfde.

Ook is er nadrukkelijk aandacht voor de veiligheid van het dataverkeer. Landzijde maakt o.a. gebruik van Zorgring om haar e-mails beveiligd te kunnen versturen.

Veiligheid van de cliënt:

Cliënten wordt een veilige zorgzame zorg- of leer/werkplek geboden.

De bij Landzijde aangesloten agrarische bedrijven hebben allemaal een risico-inventarisatie en evaluatie gedaan. Hierbij zijn mogelijke gevaren in kaart gebracht en naar aanleiding daarvan zijn er veiligheidsmaatregelen getroffen. Elk aangesloten bedrijf heeft een eigen RI&E en huisregels. Landzijde vraagt zorgboeren bij herhaling toe te zien op het naleven van de huisregels en het toezicht uitoefenen op de veiligheid van hun cliënt(en).

De huisregels worden bij de start kenbaar gemaakt aan elke cliënt en de boer houdt toezicht op de naleving daarvan.

Landzijde adviseert boeren om cliënten niet met elektrische apparaten, machines en chemische stoffen te laten werken. Tijdens de studieavonden en de herhalingscursussen BHV en RI&E wordt informatie over veiligheid actueel gehouden. Ook bij intervisie komt dit onderwerp aan bod. Het keurmerk zoönosen (ziekteoverdracht van dier op mens) is verplicht gesteld voor alle zorgboerderijen.

De zorgboerderijen zelf zijn verantwoordelijk voor juiste kleding en eventueel andere hulpmiddelen, schone omgeving en sanitaire ruimten.

Landzijde heeft een procedure voor ongewenst gedrag en bejegening, waarin in algemene zin richting wordt gegeven aan gedrag en bejegening. Dit geldt voor de zorgboerderijen als basis voor het opstellen van huisregels.

Veiligheid blijft gezien de organisatievorm (een centrale organisatie met 106 locaties) een punt van blijvende aandacht. Door de veelzijdigheid zit hier een aannemelijk maar beheersbaar risico en zal dus veel vragen van Landzijde maar ook van individuele zorgboeren. Met blijvende aandacht voor de huidige regels en zorgvuldig werken worden de risico's beperkt. De kleinschaligheid en de persoonlijke aandacht spelen hierin ook een belangrijke rol.

4.5. Kwaliteit ten aanzien van medewerkers

4.5.1. Personeelsbeleid

Landzijde heeft in de centrale organisatie 16 en op de Kwekerij 16 personen in dienstverband. De medewerkers vallen onder de cao GGZ.

Door de kleine omvang van de organisatie is er sprake van heel direct en persoonlijk personeelsbeleid. Afstemming van het personeelsbeleid vindt plaats in het werkoverleg. Het ziekteverzuim in 2017 bij Landzijde was 1,07 %. Op de Kwekerij was dit in 2017 1,02%. Het ziekteverzuimcijfer voor Landzijde Centraal Bureau en de Kwekerij gezamenlijk komt uit op 1,04%.

Het aantal personen in dienstverband op kantoor van Landzijde bedraagt 2 leden Raad van Bestuur, 5 zorgcoördinatoren, 1 administrateur, 1 Business Controller en 7 administratieve medewerkers. In 2017 is het aantal zorgcoördinatoren uitgebreid van 4 naar 5.

Met betrekking tot de Kwekerij Osdorp zijn er 16 medewerkers in loondienst. In 2017 zijn er 2 nieuwe medewerkers in dienst getreden en is er 1 medewerker op 70-jarige leeftijd met pensioen gegaan.

Er is geen dienstverband met de aangesloten zorgboeren. Dit zijn vrije ondernemers. Wel is er een samenwerkingsovereenkomst met de zorgboeren afgesloten. Landzijde organiseert met betrekking tot scholing en ontwikkeling studiebijeenkomsten en biedt zorgboeren de mogelijkheid tot een MBO opleiding. Regiocoördinatoren geven gevraagd en ongevraagd adviezen aan de individuele zorgboeren. De zorgcoördinatoren zijn op afstand beschikbaar om zorginhoudelijke adviezen te geven. Landzijde heeft een beleid van goed werkgeverschap ontwikkeld waaraan de zorgboerderijen met personeel in loondienst, gehouden zijn. Dit om zeker te stellen dat alle medewerkers die op een zorgboerderij werkzaam zijn rechten en plichten conform een zorg CAO hebben.

4.5.1b Evaluaties met de zorgboeren

Jaarlijks worden er door de regiocoördinatoren evaluatiegesprekken gevoerd met de zorgboeren. Hiervan wordt een verslag gemaakt dat aan de bestuurders wordt toegestuurd. Bijzonderheden worden door de regiocoördinator met de bestuurders besproken en teruggekoppeld aan de desbetreffende zorgboerderij.

Daarnaast wordt er door de bestuurders jaarlijks met de regiocoördinator de algemene trend van het functioneren van de zorgboerderijen doorgenomen en hoe de samenwerking zorgboerderijen, regiocoördinator en Landzijde in de desbetreffende regio wordt ervaren.

Tevens bezoekt een van de bestuurders jaarlijks van elke regio een netwerkavond om o.a. de samenwerking zorgboerderijen met Landzijde te bespreken, input van de zorgboerderijen te vragen op de ontwikkeling welke Landzijde volgens hen zou moeten doormaken. Landzijde hecht grote waarde aan de tevredenheid en de betrokkenheid van de zorgboerderijen. Naast de betekenis die Landzijde voor haar cliënten wil hebben en wil bewijzen, is er natuurlijk ook eenzelfde verplichting naar de zorgboerderijen. In 2017 was er grote tevredenheid onder de zorgboerderijen. Omgekeerd is er bij het bestuur en de organisatie grote tevredenheid over de zorgboerderijen.

Ook maken de regiocoördinatoren jaarlijks een jaarverslag van de activiteiten en ontwikkelingen in hun regio.

4.5.2. Kwaliteit van het werk

De zorgcoördinatoren hebben een HBO opleiding op het gebied van zorg. Een van de zorgcoördinatoren is afkomstig uit de Jeugdzorg en tijdens aanname geregistreerd in het SKJ register.

Twee van de regiocoördinatoren hebben de MBO opleiding agrarisch zorgbedrijf afgerond en zijn daarnaast actief boer. Eén regiocoördinator is socioloog en actief boer. Twee regiocoördinatoren hebben een HBO zorgopleiding en een hiervan is boerenzoon. De administratieve medewerkers hebben een administratieve opleiding op MBO niveau alsmede dat één van hen ook een verpleegkundige opleiding als achtergrond heeft.

De Business Controller heeft een universitaire opleiding als registeraccountant. Het lid van de Raad van Bestuur heeft een HBO opleiding op het gebied van zorg. De voorzitter van de Raad van Bestuur heeft een onderwijsachtergrond op HBO niveau. Landzijde onderhoudt het MBO/HBO werk- en denkniveau van de zorgboeren door op de netwerkavonden actief scholing en intervisie aan te bieden en de zorgboerderijen allerlei te volgen cursussen, scholingsavonden en symposia aan te bieden. Via Landzijde zijn aanvullend 56 zorgboeren geschoold op MBO 4 niveau.

4.6. Materiële controles/externe onderzoeken

In 2015, 2016 en 2017 hebben in het kader van WMO de navolgende onderzoeken plaatsgevonden:

- GGD Amsterdam bezocht in het kader van Toezicht op WMO voorzieningen het Landzijde kantoor en drietal zorgboerderijen.
- GGD regio Utrecht bezocht in het kader van Toezicht op WMO voorzieningen twee boerderijlocaties in de regio.
- Materiele controles gemeente Haarlemmermeer.
- Adviesbureau FACIT heeft een kwaliteitsbezoek WMO West-Friesland uitgevoerd op een Landzijde zorgboerderij in de regio.
- In 2017 heeft Facit voor de regio Zuid-Kennemerland en IJmond een onderzoek bij Landzijde uitgevoerd,
- Een Kwalitatief onderzoek 2017 Gooi- en Vechtstreek.

Bij alle controles bleek dat Landzijde op alle gecontroleerde kwaliteitsaspecten ruim voldoende tot goed scoorde. Dit geldt voor zowel de centrale organisatie als de locatie van de zorgboerderij. Ook de onderlinge samenhang en afstemming was goed.

Vanuit al deze materiële controles is de rechtmatigheid van de geleverde zorg vastgesteld. In 2017 is de gehele AO/IB geactualiseerd en beschreven.

Concluderend kan gesteld worden dat de Administratieve Organisatie en de Interne Beheersing van dien aard zijn dat er recht wordt gedaan aan zowel de interne als externe eisen die aan de organisatie worden gesteld. Ook de accountant is tot deze conclusie gekomen.

4.7 Samenleving

Zorgboerderijen staan nadrukkelijk midden in de samenleving.

Voor de klant betekent dit:

- ✓ Op een heel laagdrempelige manier met weinig externe prikkels wordt samengewerkt in ECHT werk.
- ✓ De cliënten zijn door gebruik te maken van de dagbesteding op de zorgboerderijen meer gaan participeren in de samenleving. Ze komen veelal vanuit zorginstellingen of eenzame woonsituaties naar een werkomgeving waar nieuwe en andere contacten ontstaan. Cliënten doen sociale contacten op met de boer en boerin maar ook met elkaar. Veelal zijn dit ook cliënten vanuit andere doelgroepen en instellingen. Men ondervindt dat men vaak wat voor elkaar kan betekenen.
- ✓ Dit gebeurt in een ongedwongen sfeer waarbij de rust, ruimte, natuur en structuur van de boerderij versterkende factoren zijn.
- ✓ Afhankelijk van de zorgboerderij waar de cliënt begeleid wordt, zijn er veel verschillende contacten met leveranciers, bezoekers, loonbedrijven, afnemers en collega boeren. Kortom een breed scala aan mogelijkheden waar ook gericht gebruik

van gemaakt wordt. Dit wordt door de cliënt als belangrijk aangegeven bij de resultaatmeting.

Voor de landbouw betekent dit:

- ✓ Agrarische bedrijven gaan er aantrekkelijker uit zien waarmee het platteland waar ze gevestigd zijn opgewaardeerd wordt. Ook wordt het verlenen van zorg een sociale en economische factor van enig belang op het platteland hetgeen een positieve invloed heeft op de kwaliteit van het platteland.
- ✓ Boeren en boerinnen die dagelijks samenwerken met groepen mensen staan anders in hun bedrijf. Dit heeft ook gevolgen voor hun primaire productieproces. Het landbouwbedrijf is open voor publiek en vindt hiermee aansluiting bij streek eigen landbouw en andere wensen die mensen uit de stad hebben m.b.t. landbouw. Voorbeelden hiervan zijn educatie, recreatie, streekproducten, mooi landschap en natuurbeheer.
- ✓ Door de integratie van zorg op een agrarisch bedrijf wordt in een toenemend aantal gevallen het bedrijf voor jonge agrariërs weer aantrekkelijk. Jonge boeren zien weer perspectief om een bedrijf te beginnen of voor te zetten en zorgen hiermee automatisch voor de continuïteit van landbouw & zorg in combinatie met de agrarische activiteit.
- ✓ Een kans op uitbreiding van de dienstverlening met trajecten op het snijvak van zorg en participatie.
- ✓ Een kans op uitbreiding van de dienstverlening op het snijvak van zorg en onderwijs.

Met betrekking tot de WMO betekent dit:

- ✓ Van zorginstellingen wordt gevraagd om bij de begeleiding van cliënten meer de nadruk te leggen op zelfredzaamheid, participatie en het gebruik maken van het netwerk van de cliënt. Op zorgboerderijen van Landzijde was dit al de gebruikelijke werkwijze. Een verbeterpunt ligt op het vlak van het netwerk van de cliënt. Omdat cliënten uitsluitend voor dagbesteding bij Landzijde in zorg zijn en ook vaak individuele begeleiding krijgen, die wordt geboden door andere instellingen, zal Landzijde meer en vaker in overleg (ketenzorg) met de andere organisaties willen en moeten treden. In 2017 heeft dit verder vorm gekregen en zijn er nieuwe samenwerkingen ontstaan. Bijvoorbeeld op het snijvlak van zorg en onderwijs met het Samenwerkingsverband Noord-Kennemerland en Ronduit onderwijsondersteuning.

4.8 Meerjarenbeleid

In 2016 heeft Landzijde het meerjarenbeleidsplan 2017-2020 vastgesteld. In dit plan staan onze visie op zorg en onze werkwijze beschreven, zijn onze speerpunten benoemd en reflecteert Landzijde op zichzelf en de zorgomgeving waarin het opereert.

De naam van dit plan is: "Morgen beter dan vandaag". Deze naam geeft onze ambitie weer. Landzijde ziet zichzelf als een lerende organisatie, die haar dienstverlening naar cliënten en zorgboeren (liefst) elke dag beter wil doen. Landzijde doet dit vanuit een sterke basis maar in een dynamisch tijdperk. Landzijde wil met een open blik blijven volgen waar kansen zijn, waar mensen ons nodig hebben, waar wij nieuwe mogelijkheden zien om waarde toe te voegen en waar onze zorgboerderijen op moeten kunnen rekenen; een proactieve dienende en sterke organisatie.

Wij zijn tevreden over de uitkomsten van dit meerjarenbeleid als de cliënttevredenheid op basis van doelrealisatie hoog blijft, als wij door veel verschillende doelgroepen goed gevonden blijven worden, als aan zorgboeren continuïteit van de dienstverlening kan blijven worden geboden, als Landzijde over vijf jaar nog steeds financieel gezond blijkt te zijn en wij als

team elke dag met veel plezier en enthousiasme werken om hetgeen wij doen morgen beter te doen dan vandaag.

Doelstellingen welke Landzijde zal blijven nastreven zijn onder andere:

- De deelnemers die dagbesteding bij Landzijde volgen, die kwalitatieve zorg te leveren die zij en onze opdrachtgevers van ons vragen.
- Investeren in het digitale Resultaat Meetsysteem om cliënten meer in een regiepositie te brengen t.a.v. het eigen zorgproces.
- De boerderijen blijvend ondersteunen in de verdere ontwikkeling van kwaliteit.
- In samenspraak met de gemeenten en zorgkantoren en collega zorginstellingen het aanbod van Stichting Landzijde aanpassen aan de eisen en verwachtingen die de gemeenten stellen ten aanzien van de WMO en zorgkantoren ten aanzien van de WLZ.
- Het ontwikkelen en implementeren van educatie en onderwijs op enkele zorgboerderijen voor kinderen en jeugd om zo de aansluiting bij onderwijs of werk te vergroten.
- Contacten en contracten met (vrijwel) alle gemeenten in het werkgebied van Landzijde te onderhouden en te intensiveren.
- Het personeel voldoende zekerheid te geven en betrokken te houden omtrent de veranderingen binnen de zorg waardoor hun tevredenheid in hoge mate aanwezig blijft.
- Het ziekteverzuim laag te houden.
- In samenwerking met de Federatie Landbouw en Zorg het project Vriendentuinen van een provinciaal naar landelijk niveau te brengen en te continueren.
- Het verder invullen van de vriendenstichting om innovatieve, verbredende projecten van Landzijde te ondersteunen c.q. mogelijk te maken.

Belangrijke zaken die in 2017 zijn uitgevoerd c.q. behaald zijn o.a.:

- Landzijde heeft in het kader van de WMO met 52 gemeenten contracten afgesloten. Met betrekking tot de Jeugd is dit met 49 gemeenten gerealiseerd. Voor de dagbesteding in het kader van de Beschermd Wonen is er met 3 regiogemeenten een contract of een subsidie verhouding.
- Met alle gemeenten zijn goede contacten opgebouwd en is er samenwerking.
- Ook is Landzijde in het kader van de Wet Langdurige Zorg voor de functie dagbesteding voor 2016 en 2017 door twee zorgkantoren gecontracteerd.
- Er zijn veel contacten en samenwerkingsvormen met collega instellingen in het kader van de WMO.
- Alle boerderijen hebben het kwaliteitskeurmerk behaald.
- In de evaluaties van Landzijde met de zorgboerderijen is een hoge mate van tevredenheid over elkaars functioneren.
- Het resultaat meetsysteem Vanzelfsprekend is in 2016 geïmplementeerd en alle zorgboerderijen van Landzijde zijn er op aangesloten en hebben het in 2017 actief gebruikt.
- De klanttevredenheid blijft onverminderd hoog.
- Er zijn positieve financiële resultaten behaald.
- Het ziekteverzuim is laag gebleven.
- Het aantal cliënten dat in 2017 dagbesteding op een zorgboerderij heeft gevolgd is toegenomen en Landzijde heeft aan deze vraag kunnen voldoen.
- Het project Vriendentuinen heeft er in geresulteerd dat er wekelijks ca. 8 ton voedsel beschikbaar is gekomen voor Voedselbanken.
- De samenwerking met het speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs heeft er in geresulteerd dat kinderen die niet meer naar school durven, willen, mogen of kunnen nu een educatietraject op een Landzijde zorgboerderij volgen en lerend

worden gehouden, opdat een terugkeer naar school mogelijk blijft en ontheffing uit de leerplicht wordt voorkomen.

4.9 Financieel beleid

Ook over het jaar 2017 is de jaarrekening vastgesteld en goedgekeurd.

Door de geringe overhead van Landzijde zijn we in staat om de beschikbare budgetten aan te wenden waarvoor ze bedoeld zijn, namelijk het bieden van kwalitatief optimale begeleiding die uitgevoerd wordt op de aangesloten zorgboerderijen.

Landzijde zal er op toezien dat het percentage van de overhead niet toeneemt bij het groeien van de organisatie. Hierover voert de Raad van Bestuur overleg met de Raad van Advies waarin de zorgboeren zijn vertegenwoordigd en met de Centrale Cliëntenraad. Uiteraard houdt de Raad van Commissarissen toezicht op dit proces.

Landzijde is in staat om op het gebied van prijs en kwaliteit jaarlijks scherp te offeren. Vanuit de visie waarmee gewerkt wordt en binnen de mogelijkheden die er zijn, wordt aan zo veel mogelijk mensen ondersteuning geboden.

Landzijde heeft met verschillende intramurale instellingen afspraken gemaakt over de invulling van de dagbesteding, onderdeel uitmakend van een ZZP.

Landzijde vergoedt een aantal investeringen van zorgboerderijen in het kader van de kwaliteitscertificering. Daarnaast is in het kader van het project Buiten Gewoon Leren op een viertal boerderijen de ICT aangepast en zijn notebooks verstrekt. Ten behoeve van het project Vriendentuinen is op 1 boerderij een kas geplaatst.

Stichting Landzijde reserveerde in voorgaande jaren jaarlijks een deel van haar budget om toekomstige en verwachte (WMO gerelateerde) onzekerheden in de financiering van de zorg te kunnen overbruggen. Dit is een goede strategie gebleken. Door dit gereserveerde budget en door een efficiënte werkwijze heeft Landzijde als centrale organisatie in 2017 de bezuinigingen die de WMO introductie met zich mee bracht goed op kunnen vangen.

De financiële situatie van Landzijde is in 2017 verder versterkt door een positief resultaat. Het positieve resultaat is € 533.242,- een deel van dit positieve resultaat komt tot stand door het aanspreken van de eerder getroffen voorzieningen.

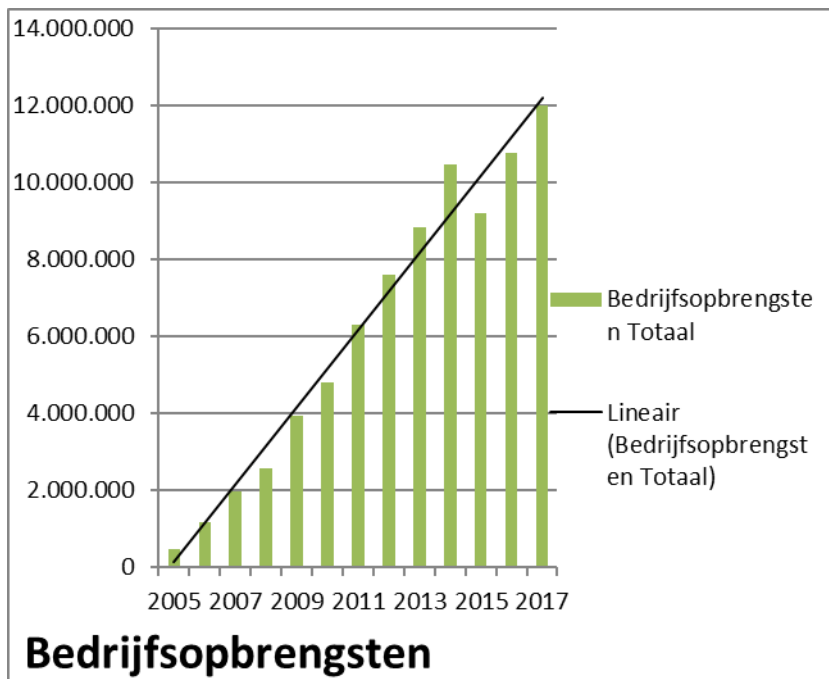
De omzet is in 2017 t.o.v. 2016 toegenomen met 11,47%.

De solvabiliteit is in 2017 69% en was in 2016 65%.

Het eigen vermogen is in 2017 33% ten opzichte van de opbrengsten. In 2016 was dit 32%.

De liquiditeit is op 31-12-2017 € 3.431.939,- en was in 2016 € 2.305.765,-

De kasstroom in 2017 is positief ten opzichte van 2016.

4.10 Lopende projecten

1. Buiten Gewoon Leren; educatie op zorgboerderijen

In Nederland komen helaas ook heel jonge kinderen in problemen op hun school. Zij kunnen, willen, mogen of durven niet (meer) naar school. Er kan niet altijd Passend Onderwijs geboden worden.

Kinderen worden dan ontheven van de inschrijvingsplicht. Dan is er geen school, geen structuur en veelal ook geen leerontwikkeling meer. Het is overheidsbeleid om dit niet meer toe te staan. Samenwerkingsverbanden en gemeenten moeten onderwijs aanbieden.

Landzijde investeert in digitale educatie en biedt in het project Buiten Gewoon Leren lezen, taal, rekenen, verkeer en wereldoriëntatie aan als onderdeel van de dagbesteding. Dit doen wij op de boerderij en ontwikkelen wij samen met VSO school De Spinaker / Rondom Onderwijs. De dagbesteding op de zorgboerderij wordt gebruikt om kinderen uit te dagen het gestructureerd leren weer op te pakken. Het gebruik van e-learning, notebook, de omgeving van de boerderij en de stimulans van de zorgboer(in) zijn succesfactoren. Landzijde zal blijven investeren met als doel om ook jonge kinderen lerend te houden tijdens een voor hen heel moeilijke periode in het leven.

Het programma is uitgebreid met educatiemogelijkheden voor jongeren (18 min -18 plus) om de aansluiting bij werk te vergroten. Dit laatste noemen wij Buiten Gewoon werk trainen.

2. Vriendentuinen

'Verzorg je tuin en pluk er de vruchten van voor jezelf en voor anderen', is de slogan van het mvo project Vriendentuinen. Zorgboerderijen van Landzijde verbouwen samen met hun cliënten voedsel voor de voedselbanken. Er wordt niet geleverd wat er over is, maar gericht geteeld voor de voedselbank. Zo zorgen mensen met een ondersteuningsvraag voor weer andere mensen die steun (voedsel) in hun leven nodig hebben. Naast de zorgboerderijen leveren ook voedselverwerkende bedrijven als 'Vriend van Landzijde' producten.

Landzijde gelooft in en werkt aan een (meer) inclusieve samenleving. En zet zich daarvoor in.

Er worden wekelijks groenten en eieren geleverd aan diverse voedselbanken in Noord-Holland. Ook in Noord-Brabant en de Achterhoek hebben zorgboerderijen nu een jaar ervaring opgedaan. Ook is er in 2016 landelijke uitrol gerealiseerd. Hierbij speelt de Federatie Landbouw en Zorg een centrale rol. In 2017 is Landzijde Vriendentuinen als project afgerond en zal Landzijde het uit eigen middelen voortzetten.

4.11 Kwekerij Osdorp

Kwekerij Osdorp is een kassencomplex van 5 ha waarvan 3 ha kassen zijn. De Kwekerij valt volledig onder de verantwoordelijkheid van Landzijde. De dagelijkse leiding is in handen van een locatiedirecteur.

De locatiedirecteur heeft de bevoegdheden om zelfstandig te besluiten mits het past binnen de afspraken zoals die gemaakt zijn in de begroting en het teeltplan en aansluiten bij de visie van De Kwekerij en Landzijde.

Binnen deze zorgtuinderij volgen dagelijks tussen de 80-100 cliënten hun dagbesteding. De doelgroep bestaat grotendeels uit OGGZ cliënten afkomstig uit Amsterdam. Middels eigen busjes worden deze cliënten uit geheel Amsterdam opgehaald. Het vervoersproject van ROADS verzorgt een deel van dit vervoer. Naast de dagbesteding is er ook de mogelijkheid om facultatief Nederlands taalonderwijs te volgen alsmede dat er een groep deelnemers een MBO-1 opleiding volgt.

Op de Kwekerij is 14,9 fte personeel in loondienst.

Op Kwekerij Osdorp realiseert Landzijde een belangrijk deel van haar SROI doelen en verplichtingen.

Op de Kwekerij worden zowel potplanten als groenten geteeld. Voor de potplanten zijn er vaste afnemers gevonden waar met grote tevredenheid wordt samengewerkt.

Wat betreft groenten worden er diverse tomatensoorten geteeld alsmede paprika's en aubergines. Met name Smeding en La Place/Jumbo en Vroegop Windig zijn de belangrijkste afnemers. Ook hier verloopt de samenwerking met een grote mate van tevredenheid.

Op Kwekerij Osdorp staat de agrarische productie op een hoog niveau. Er worden marktconforme producten afgeleverd die met veelal niet marktconforme arbeid worden geteeld. Dit is niet eenvoudig. Daarom worden er ook externe krachten ingezet. Enerzijds om aan de vraag naar hoogwaardige producten te kunnen voldoen. Anderzijds om het werk af te krijgen.

De insteek om met niet (arbeids-)marktconforme mensen (onze doelgroep) wel marktconforme producten te maken is uitdagend maar ook risicovol.

Het resultaat van de Kwekerij is -28.796. Dit is een spectaculaire verbetering ten opzichte van het verlies van 254.575 in 2016. Buiten het financiële resultaat om is De Kwekerij echter van grote waarde voor mensen die ondersteuning nodig hebben bij hun dagbesteding. De locatie is, zoals eerder beschreven, als sociale firma ook belangrijk voor het imago van Landzijde.

De afnemers hebben zich ook voor 2018 aan de Kwekerij gebonden.

4.12 SROI

Landzijde heeft in het kader van WMO raamovereenkomsten een inspanningsverplichting op het gebied van Social Return of Investment. Landzijde houdt een lijst bij van activiteiten die vallen onder de SROI verplichting en stemt deze af met gemeenten waarvoor de inspanningsverplichting geldt. Ook middels het bieden van stageplaatsen op zorgboerderijen en door het taalonderwijs op de Kwekerij wordt extra invulling gegeven aan deze inspanningsverplichting.

4.13 Risico's en onzekerheden in een veranderende zorgomgeving

Voor Stichting Landzijde liggen de voornaamste risico's in de grootte van het werkgebied en daarmee in de veelheid en veelzijdigheid van contractuele afspraken. Ook is het grote aantal betrokken en wisselende personen aan de zijde van de gemeente een risico.

Slagen wij er in om blijvend van waarde te zijn voor alle gemeenten en individuele cliënten? Blijven wij gevonden worden door steeds wisselende verwijzers, beleidsmedewerkers en betrokkenen bij de financiële verwerking en afrekening? Kunnen wij de druk op ons eigen systeem en team aan?

Doordat Landzijde enerzijds een klein centraal bureau en anderzijds een groot werkgebied met 52 gemeenten heeft, liggen er risico's in het proces van de transities.

De gemeenten vragen veel informatie en contact om hun "toekomstige" zorgaanbieders te leren kennen. Dit vraagt veel tijd en energie van de twee bestuurders terwijl de dagelijkse bedrijfsvoering, zeker van een steeds groeiende organisatie, ook de benodigde tijd, aandacht en energie vraagt.

Binnen het werkgebied van de 52 gemeenten is in 2017 de WMO ingekocht door 17 (2015 waren dit er nog 13) inkoopcombinaties, de Jeugd door 10 inkoopcombinaties en voor de GGZ-C dagbesteding door 3 regiogemeenten. Een risico is dat 2016 heeft laat zien hoe broos en onzeker samenwerking tussen gemeenten soms is en dat individuele gemeenten in de loop van de tijd toch meer directe invloed op de transitie willen hebben. Hierdoor gaan gemeenten zelfstandig de inkoop doen. Dit kan inhouden dat bestaande samenwerkingsverbanden worden opgeheven of anders worden ingevuld.

Wat betreft de tarieven en met name bij trajectprijzen is niet volledig in te schatten hoe zich dit financieel verhoudt tot de betalingen aan de boeren.

De afspraak is om de doorbetalingen ook in 2018 in juli opnieuw te beoordelen en dit zo nodig bij te stellen, zowel in positieve als negatieve zin. Het risico is of wij met de neergang van tarieven onze boeren tevreden en aan Landzijde gebonden kunnen houden.

Vanaf 2016 is met onze toezichthouder afgesproken dat risicobeheersing een vast onderdeel wordt van de schriftelijke verslaglegging aan de Raad van Commissarissen, zodat elk kwartaal in de RvC de risico's geagendeerd zijn. Zo zijn onze risico's in beeld en worden besproken teneinde de effecten van deze risico's tot een minimum te beperken.

Daarom in dit Jaardocument geen uitgebreide opsomming van risico's.

Volop risico's vanuit de WMO. Zo lijkt het en zo is het feitelijk ook! Maar een organisatie die hard werkt, tijdig investeert, luistert, zich laat adviseren, aandacht heeft voor veranderingen en haar gezond boerenverstand gebruikt, verzet op tijd de zeilen en houdt koers.

5. Bijlage
A Aangesloten zorgboerderijen 2017

Bedrijfsnaam	Naam	Plaats	Gemeente	Status
De Schermer	Broersen	Schermerhorn	Alkmaar	aangesloten
Saenmond	Konijn-Kea	Starnmeer	Alkmaar	aangesloten
De Voorwayde	Meijer-Bood	Driehuizen	Alkmaar	aangesloten
Schermereylandt	Melse	De Rijp	Alkmaar	aangesloten
CSI Stables	Schilder	Zuidschermer	Alkmaar	aangesloten
Oostwijk	Veen-Koning	Zuidschermer	Alkmaar	aangesloten
Polderpracht	Stroomer	Oterleek	Alkmaar	aangesloten
Het Klooster	Klinkhamer-de Rooij	Grootschermer	Alkmaar	aangesloten
Ridammerhoeve	Riteco	Amstelveen	Amstelveen	aangesloten
Bouwlust	Oostveen	Amstelveen	Amstelveen	aangesloten
De Amsteltuin	Schake	Amstelveen	Amstelveen	aangesloten
Kerkzicht	Vugt-Schmitz	Nes aan de Amstel	Amstelveen	aangesloten
De Boterbloem	Hoogendam	Amsterdam	Amsterdam	aangesloten
Ons Verlangen	Kat-Disseldorp	Amsterdam	Amsterdam	aangesloten
De Dikhoeve	Kuiper	Amsterdam - Ransdorp	Amsterdam	aangesloten
De Stolp	Broek	Amsterdam	Amsterdam	aangesloten
Floradorp Ranch	Bouman	Amsterdam	Amsterdam	aangesloten
De Kwekerij	Klaassen	Amsterdam	Amsterdam	aangesloten
De Bijlmerweide	Verweij	Amsterdam	Amsterdam	aangesloten
Boer(en)zorg	Eijsselstein	Amsterdam	Amsterdam	aangesloten
Elisabeths Hoeve	Belkom	Middenbeemster	Beemster	aangesloten
Komt en Gaat in Vrede	Uitentuis	Middenbeemster	Beemster	aangesloten
Met Hart, tog?	Hartog	Westbeemster	Beemster	aangesloten
Het Rijperwapen	Waal	Zuidoostbeemster	Beemster	aangesloten
Zorgboerderij Konijn	Konijn-Egas	Zuidoostbeemster	Beemster	aangesloten
Boom van de Nes	Boom	Middenbeemster	Beemster	aangesloten
Latenstein	Stolp	West beemster	Beemster	aangesloten
Daphne Hoeve	Lust	Noordbeemster	Beemster	aangesloten
Egmondermeer	Kraakman	Egmond aan den Hoef	Bergen	aangesloten
De Maartenshoeve	Kraakman	Egmond a/d Hoef	Bergen	aangesloten
De Groeierij	Oudendijk	Beverwijk	Beverwijk	aangesloten
Tuinderij de Ark	Fokkink	Bloemendaal	Bloemendaal	aangesloten
Van Tienhovenhoeve	Mooij	Castricum	Castricum	aangesloten
Hof van Kijk Uit	Zijlstra	Castricum	Castricum	aangesloten
Landje van Tingeling	Liefting	Castricum	Castricum	aangesloten
Schimmelpenninck Hoeve	Verhoef	Baambrugge	De Ronde Venen	aangesloten
Den Haring	Verhoef Den Haring	Baambrugge	De Ronde Venen	aangesloten
Binnen Best	Roelofsen	Abcoude	De Ronde Venen	aangesloten
Zorgboerderij Tesselaar	Tesselaar	Huisduinen (Den Helder)	Den Helder	aangesloten

t Radje	Kemner	Venhuizen	Drechterland	aangesloten
VOF Laan	Laan	Middelie	Edam-Volendam	aangesloten
De Landman	Muts	Middelie	Edam-Volendam	aangesloten
Klaverhoeve	Vrolijk	Oosthuizen	Edam-Volendam	aangesloten
Groene Handen	Hoek Spaans	Middelie	Edam-Volendam	aangesloten
Hoeve Dove Willem	Boer	Warder	Edam-Volendam	aangesloten
Terra Kids	Schager	Middelie	Edam-Volendam	aangesloten
De Buitenplaats	Wegen	Eemnes	Eemnes	aangesloten
Wij Telen Groente met Zorg	Keulenaar	Haarlem	Haarlem	aangesloten
Hoeve de Vogel	Arkel	Nieuw Vennep	Haarlemmermeer	aangesloten
De Rijshoeve	Rijssel	Rijsenhout	Haarlemmermeer	aangesloten
De Landyn	Mesman	Zwaanshoek	Haarlemmermeer	aangesloten
Vlinder	Nieuwenhuizen	Hoofddorp	Haarlemmermeer	aangesloten
De Straalhoeve	Staaveren	Vijfhuizen	Haarlemmermeer	aangesloten
Graswyk	Schie	Nieuw-Vennep	Haarlemmermeer	aangesloten
De Badhoeve	Ruiswijk	Badhoevedorp	Haarlemmermeer	aangesloten
Dier en Vriend	Olsthoorn-Bleeker	Vijfhuizen	Haarlemmermeer	aangesloten
De Fruitbloem	Reeuwijk	Abbenes	Haarlemmermeer	aangesloten
Zorgerf Boerengeluk	Geluk	Nieuw Vennep	Haarlemmermeer	aangesloten
De Badhoeve	Fokkink	Badhoevedorp	Haarlemmermeer	aangesloten
Kwekerij Astresia	Kamphuis	Heerhugowaard	Heerhugowaard	aangesloten
Noorderend	Borst-Liefting	Heerhugowaard	Heerhugowaard	aangesloten
De Rading	Kol	Hilversum	Hilversum	aangesloten
Zorgboerderij het Gooi	Blauwendraat	Hilversum	Hilversum	aangesloten
Vrede 't Best	Drost	Hilversum	Hilversum	Gestopt in 2017
De Meentboerderij	Jansen	Hilversum	Hilversum	aangesloten
De Moestuinerij	Fennis	's-Graveland	Hilversum	aangesloten
De Meerhoeve	Appelman	Slootdorp	Hollands Kroon	aangesloten
Hoeve Engelenburgh	Burgemeestre-Zwaan	Nieuwe Niedorp	Hollands Kroon	aangesloten
Buitengewoon in de Polder	Rustenburg	Lutjewinkel	Hollands Kroon	aangesloten
Zorghoeve Nieuw Geluk	Ruijgrok	Westerland	Hollands Kroon	aangesloten
Klaverweide	Klaver	Hensbroek	Koggenland	aangesloten
Andre Hoeve	Schilder	Spierdijk	Koggenland	aangesloten
Boerenzorg Zuidermeer	Peetoom	Zuidermeer	Koggenland	aangesloten
De Mijzenhoeve	Dekker	Avenhorn	Koggenland	aangesloten
Stille Pieter	Schilder	Scharwoude	Koggenland	aangesloten
Pensionstal Molenaar	Molenaar	Den IJp	Landsmeer	aangesloten
De Marsen	Joop	Landsmeer	Landsmeer	aangesloten
De Groene Boerderij	Groeneveld	Den IJp	Landsmeer	aangesloten
De Tulp	Kamper	Andijk	Medemblik	aangesloten
De Bijenstal	Glazenborg	Opperdoes	Medemblik	aangesloten
De Eijkenhoeve	Bakkum Pastoor	Twisk	Medemblik	aangesloten
Zorgboerderij Hoogerlust	Schwartz	Muiden	Muiden	aangesloten

De Mandrill	Schipper	Spanbroek	Opmeer	aangesloten
De Warme Stal	Broersen-Hendricks	Warmenhuizen	Schagen	Gestopt in 2017
Boeiend	Moel-Baltus	Warmenhuizen	Schagen	aangesloten
Blij op de Boerderij	Sprekeling	't Zand	Schagen	aangesloten
De Vrijheid	Borst-Braas	Warmenhuizen	Schagen	aangesloten
De Roemerij	Roemer	Sint Maartensbrug	Schagen	aangesloten
t Rode Hart	Borst	Burgerbrug	Schagen	aangesloten
De Schapenstreek	Alderwegen	Lutjebroek	Stede Broec	aangesloten
t Keetje	Boer	Lutjebroek	Stede Broec	aangesloten
Inner-Art Zorgboerderij	Hoogendoorn	De Kwakel (tussen Uithoorn, Aalsmeer)	Uithoorn	aangesloten
De Eilandstal	Ebbelaar	Broek in Waterland	Waterland	aangesloten
De Helpende Hand	Spaans	Katwoude	Waterland	aangesloten
Zorgboerderij Waterland	Nankman	Broek in Waterland	Waterland	aangesloten
Moestuin van Jagtlust	As	's-Graveland	Wijdmeren	aangesloten
Watervliet	Hertog	Wormer, Zaandam, Noordholland	Wormerland	aangesloten
Jacobreebaart	Breebaart	Wijdewormer	Wormerland	aangesloten
Limosa Hoeve	Maas-Krijgsman	Spijkerboor-Wormerland	Wormerland	aangesloten
Zeemanslust	Tiel	Spijkerboor	Wormerland	aangesloten
Landgoed Spijkerboor	Meulen	Spijkerboor	Wormerland	aangesloten
Saens Groen	Bayzid	Wormer	Wormerland	aangesloten
Giegel Zorgboerderij	Jofriet	Wijdewormer	Wormerland	aangesloten
De Koebel	Boekel	Assendelft	Zaanstad	aangesloten
Vredesbest	Boekel	Assendelft	Zaanstad	aangesloten
White Ranch	Wit	Assendelft	Zaanstad	aangesloten
Humanimal	Dekker	Zaandam	Zaanstad	aangesloten
Stichting Paard en Relatie	Wolde	Assendelft	Zaanstad	aangesloten